

DOMOLJUB

Izhaaja vsak četrtak. Cena mu je 3 K na leto. (Za Nemčijo 3 K 60 vin., za Ameriko in druge tuje države 4 K 60 vin.) — Posamezne številke se prodajajo po 10 vin.

Slovenskemu ljudstvu v pouk in zabavo.

Spisi in dopisi se pošiljajo: Uredništvo „Domoljuba“, Ljubljana, Kopitarjeve ulice št. 2. Naročnina, reklamacije in inserati pa: Upravništvo „Domoljuba“, Ljubljana, Kopitarjeve ulice št. 2.

Štev. 24.

V Ljubljani, dne 11. Junija 1908.

Leto XXI.

Olajšave vojaške službe.

Vlada je predložila državnemu zboru načrt postave, s katero zahteva na leto 4920 novincev več za deželno brambo. Vlada utemeljuje to svojo zahtevo s tem, da mora izpopolniti število mož pri stotnjah in dobiti potrebne vojake za topove in strelne stroje, ki so že naročeni in večinoma gotovi. Pripomnim takoj, da kranjska dežela daje na leto 328 novincev za deželno brambo. Po novem načrtu bi jih dajala 437, torej več 109.

Vlada pa dobro vé, da se poslanci upirajo z vso silo vsakemu novemu krvnemu in denarnemu davku, ako ne dobé primerne odškodnine za svoje volivce. Zato je vlada ob enem predložila tudi načrt zakona, po katerem bodo revnejše družine dobivale državno podporo vse dni, ko morajo njihovi očetje ali reditelji delati orožne vaje. In sicer bi po vladnem načrtu dobila družina za vsak dan orožnih vaj polovico dnevnega zaslužka, ki je navaden v tistem sodnem okraju. Vzemimo, da znaša povprečna plača tri krone, torej bi znašala dnevna državna podpora na dan 150 vinarjev ali 75 krajcarjev. Orožne vaje trajajo navadno štiri tedne. Pri ne vaje trajajo navadno štiri tedne. Prišteje pa se tudi zamuda časa za potovanje, ako tje in nazaj znaša nad 24 ur. Torej bi državna podpora znašala za 29 dni 43 K in 50 vinarjev. Ako pa vojak zbolí brez svoje krivde med orožnimi vajami, dobil bode državno podporo tudi za čas bolezni, ako traja čez dobo orožnih vaj. Vsa letna državna podpora se računa na tri in pol milijona kron. Te podpore pa seveda ne bodo deležni tisti, ki tudi med orožnimi vajami dobivajo svojo redno plačo ali ki so toliko premožni, da vsled orožnih vaj ne bodo imeli občutne škode.

Torej bodo te podpore dobivale večinoma delavske, kmečke in rokodelske družine.

Druga velika olajšava vojaške službe bodo ta, da za deželne brambovce odpadeta zadnji dve štiritedenski orožni vaji, za rezerviste pa, ki so preje bili v stalni vojski, zadnja orožna vaja. Brambovci torej pridobé po osem tednov, rezervisti pa štiri tedne. To je gotovo velika olajšava, ako se pomisli, da mora na leto delati orožne vaje povprek 44.000 mož, ki so večinoma že družinski očetje. Na Kranjskem mora na leto delati orožne vaje 2000 mož.

Tretja olajšava je ta, da morejo že letos dobiti vojaki med košnjo in žetvijo po **tri tedne dopusta**, ki se v naših krajih prične z 28. junijem. Vsak vojak, ki je prosil za oproščanje vojaške službe iz družinskih razmer, pa ni bil uslišan, naj gre k raportu, in dobi tritedenski dopust. Ako pa ni prosil, potem naj gre njegov oče ali mati k okrajnemu glavarstvu takoj, da sina puste na dom za tri tedne. Ta olajšava sicer ni velika, vendar nekaj.

Četrtič: Doslej so z dvema letoma odpuščali iz stalne službe 250 brambovcev: v bodoče jih bodo izpustili 500. Od teh jih pride na Kranjsko 11. Petič bode uprava deželne brambe v prihodnje kupovala vsa živila za deželno brambo doma pri poljedelcih. Vsi ti stroški za živila iznašajo povprek na leto pet milijonov kron, ki ostanejo v deželi.

Vse te olajšave dovoli vlada pa le s tem pogojem, ako se ji dovoli 4920 novincev več za deželno brambo. Mi poslanci dobro vemo, da je vojaška služba, posebno za kmeta, obrtnika in delavca, hudo breme. Ne smemo pa pozabiti, da je armada potrebna vsaki državi. Tisti le slepi ljudstvo, ki trdi, da more biti država brez vojakov. Naša država se ne more pohvaliti, da bi imela ob mejah posebno dobre prijatelje. Zato mora biti vedno priprav-

ljena za obrambo. Posebno mi Slovenci ob meji bi bridko čutili žalostne posledice nesrečne vojske, katere nas obvaruj Bog in naš modri vladar.

Ako torej denemo na tehtnico na eni strani 4920 novincev več za dež. brambo, na drugi pa izdatne olajšave vojaške službe in gmotne koristi, smemo reči, da tehtnica ostane v ravnotežju.

Slovenski liberalci pa, ki iščejo vsako priliko, da hujskajo ljudstvo zoper poslance S. L. S., očitajo nam, da smo izdajavci ljudskih koristi. Tako je pisal »Narod« dne 23. maja, da varamo, goljuhamo svoje volivce, da smo naložili nov krvni in denarni davek na kmečka in delavska pleča brez olajšanja vojaške službe. To piše »Narod«, ki se navadno norčuje iz našega kmeta in delavca, da je nerazsodna, nevedna, neumna tolpa. To je navadno, hudobno hujskanje, za katero pa se mnogi slovenski liberalci ali naprednjaki več ne zmenijo. Sicer pa nismo še glasovali za postavbo, ampak le za nujnost predloga, da se šele razpravlja o vprašanju, če dovolimo 4920 novincev več, ako nam vlada dovoli vse gori našete olajšave.

»Narod« pa piše, kakor da so prijatelji in čuvaji ljudskih koristi le tisti slovenski napredni poslanci, ki so dne 13. maja pred glasovanjem zbežali iz zbornice. Ako so prepričani ti napredni poslanci, da vojna uprava res ne potrebuje vojakov za nove topove in strelne mašine pri deželni brambi, dobro, potem pa naj bi bili ostali v zbornici ter glasovali proti nujnosti. Treba je bilo ravno še štiri glaso-ve proti nujnosti, in vladna predloga bi bila vsaj za letos padla pod klop. Kako pravimo človeku, ki leze rakovo pot, pa pesti kaže? Slovenski korenjak se mu smeje.

Poslanec Žitnik.

Razprava o pospeševanju vno- gradništva v državnem zboru.

Razni poslanci vinorodnih krajev so že v lanskem zasedanju državnega zbora stavili raznotere predloge, ki so merili na povzdigo in pospeševanje vinogradništva v Avstriji, katero je vsled trtne uši imelo doslej že ogromne škode.

Ti predlogi odkazali so se najprvo v pretres in sklepanje vinarškemu odseku, ki jih je po temeljitih razpravah, o katerih je svoječasnno »Slovenec« poročal, večinoma sprejel. Vsi ti predlogi so šli na to, naj država da zanprej višja brezobrestna posojila, kakor jih je v proračun vstavila za letos, in naj ukrene, da se galica za škropljenje trt poceni itd.

En sam predlog, ki so ga stavili poslanci dr. Hočevar in tovariši, naj se odpišejo vsem vinogradnikom brezobrestna posojila, ki jih je izdala država v letih do 1896, in ki bi znašala za Kranjsko komaj 100.000 K, se je odklonil. Vlada sama se je proti temu precizno izjavila, češ, da ni mogoče teh posojil odpisati, ker so v zvezi z deželnimi posojili, in ker naj se posojilo, ki ga zdaj že lahko vračuje dotični kmet, ki se je z njim opomogel, porabi za to, da se ga odda zopet drugim podpore potrebnim vinogradnikom itd. Pa tudi poslanci so se proti temu odpisu izrekli ravno iz ozirov na to, da se z vrnenimi posojili pomaga vsaj še drugim siromakom.

Vsi predlogi, ki so bili sprejeti v vinarškemu odseku, so prišli v državnem zboru vsled nujnega predloga poslanca Schraffla v dnevih 15., 18. in 19. maja t. l. na razpravo. Te razprave so se udeležili poslanci vseh vinorodnih avstrijskih dežel in so pojažnjevali razmere svojih okrajev in utemeljevali potrebe za še nadaljino podporo in pospeševanje vinogradništva.

Za naše slovenske pokrajine govorili so slovenski poslanci dr. Hočevar, dr. Ploj in dr. Korošec.

V razpravo je posegel tudi poljedelski minister dr. Ebenhoch, ki se je izkazal kot jako vnetega prijatelja vinogradništva in ki je obljubil, da bo po vsej moči izdatno podpiral to važno panogo našega kmetijstva. Povedal je, da je za letos, čeprav je bilo samo 200.000 K v proračun stavljenih, vendar skoraj 600.000 kron za brezobrestna posojila dovoljenih. In v tem smislu bode on deloval tudi zanprej ter mu bo v posebno zadovoljstvo, če se bo naše vinarstvo dvignilo čim višje.

V naslednjem priobčimo naše kranjske vinogradnike najbolj zadevajoči govor poslanca dr. Hočevarja, ki ga je imel 19. maja t. l. in se glasi tako-le:

Visoka zbornica!

Vsakemu, komur so razmere vinogradništva količkaj znane, je jasno, da potrebuje vinogradništvo v Avstriji krepkega pospeševanja in podpore s strani vseh faktorjev, katerim je ležeče in mora biti ležeče na ohranitvi in povzdigi ljudskega blagostanja.

Vinogradništvo tvori v Avstriji važen del kmetijstva, opravlja se ga na površju od več kot 247.000 hektarov, in daje delo in živež mnogoštevilnemu prebivalstvu.

Vsaka dolgotrajna škoda, ki se pojavi v vinogradništvu, vpliva škodljivo na druge sloje kmetijstva.

Noben del kmetijstva ni bil doslej tako hudo prizadet in skoraj uničen, kakor zadnja desetletja vinogradništvo v Avstriji. Saj je bilo od vsega vinogradnega površja od 277.000 ha do konca leta 1906 nad 166.000 ha okuženih, in od teh nad 95.000 ha popolnoma uničenih in zapuščenih; ista osoda pa čaka počasi a neizogibno vse doslej še neokužene kraje.

Nobeni kronovini in nobenemu kraju ni prizanesla ta uničujoča kuga. Najbolje se je godilo še Tirolcem. Na Tirolskem je od vinogradne površine od okroglo 12.000 hektarov šele nekaj čez 1500 ha okuženih, in od njih le 42 ha popolnoma uničenih. Jako hudo in žalostno je pa na Štajerskem. Na Štajerskem je od 34.000 ha doslej 24.000 ha okuženih, izmed teh pa nad 18.000 ha popolnoma uničenih.

Enaka ali še hujša je ta zadeva na Kranjskem, kjer je od 11.600 ha doslej okrog 11.270 ha okuženih, in od teh 9300 hektarov čisto uničenih.

Isto žalostno sliko imamo na Goriškem. Tam je od 7000 ha okuženih doslej 6400 ha, uničenih pa 4008 ha.

V celi Avstriji je tedaj, kakor sem že omenil, nad 95.000 ha vinogradne površine popolnoma uničenih in opustošenih. Dohodek te opustošene površine je za dolgo let izključen, in če postavimo, da daje en hektar na leto — recimo — 30 hektolitrov vina, in če en hektoliter povprek cenimo na 40 K, potem se lahko izračuna, koliko ljudskega dohodka odpade vsako leto.

Ali ne samo posameznim vinogradnikom je to v škodo, ampak tudi državi sami, in sicer vsled odpadka pri zemljiških davkih, ki tudi znesejo, ker se od opustošene površine ne plačuje davkov, vsako leto več stotisoč kron. Namesto naših dobrih domačih vin morali smo jih uvažati iz inozemstva, večidel iz Tirolske in Ogrskega. Naš denar, ki naj bi raje doma ostal, gre v tujino, in kar se od tam za drag denar k nam uvažava, to niti, kakor dobro vemo, dostikrat ni v vinogradu zrastle.

Uničenje in opustošenje vinograda po trtni uši pa ni edina pozitivna škoda, ki je vinogradništvo zadelo; druga in ravno tako visoka škoda tiči v tem, da je treba nerazmerno veliko denarja žrtvovati in posebno intenzivno delati, da se tiste zapuščene kraje zopet na novo napravi v vinograde.

Gospodje, ki so iz krajev, kjer ni vinogradov, nimajo pojma, kako težka in koštljiva je nova naprava vinograda, koliko denarja se v zemljo zabije in koliko znoja stane, predno se tisto zemljo, zlasti v skalovitih in strmih krajih, kakor jih imamo na Kranjskem, rigola, zopet v pravi stan spravi in s trto vnovič nasadi.

Ne vedo tudi, koliko prevare so doživeli tisti vinogradniki, ki so koj s početka svoje vinograde prenovili, ko še niso

imeli skušenj, kako in kaj je najbolje napraviti in katere trte so za dotično lego, za dotični kraj in dotično podnebje najbolj prikladne.

Seveda to prenovljenje vinogradov ni težavno za onega, ki je tako srečen, da ima dovolj drobiža. Vse drugače pa je za malega vinogradnika. Trtna uš se ne ustavi pred njegovim vinogradom, ona ne prizanaša malemu posestniku. Njega, ki je na svoj vinograd navezan, ki razun tega nima nič drugega ali vsaj ne dosti, je spravila trtna uš ob vse in ga vrgla v siromaščino ter ga v kratkem napravila za pravega kmetškega proletarca.

Ker si ni znal ne sveta ne pomoči in ni imel nobenih sredstev, je svoje zemljišče pustil opustošeno, ali ga, kakor se je dostikrat prigodilo na Kranjskem, prodal in se izselil v vestfalške premogokope ali pa v Ameriko.

Le počasi spomnila se je javnost dolžnosti, da je treba prizadetemu vinogradništvu pomagati.

Najprvo so dobrosrčni in nesebični možje vzbujali k delu in mu dajali čim najboljše nasvete, potem so se nanj spomnila gospodarska društva, in naposled, ko so spoznali nevarnost, ki je žugala vinogradništvu, in njega važnost za splošno gospodarstvo, so prišle dežele in država, ki so z brezobrestnimi posojili in drugimi podporami omogočili malim vinogradnikom, da so mogli uničene vinograde na novo napraviti.

Država in dežela sta doslej, in sicer na Štajerskem skupaj, vsak na polovico, posodila nad 3 milijone kron, in na Kranjskem istotako nad 1 milijon kron brezobrestnega posojila. S temi posojili zamoglo se je na Štajerskem prenoviti dosedaj 2878 ha, na Kranjskem pa 1033 ha vinogradov. Opomnim pri tem, da se je na Štajerskem doslej na novo nasadilo vsega skupaj 7000 hektarov, na Kranjskem pa 4200 hektarov vinogradov, iz česar sledi, da se je zamoglo na Štajerskem neka manj kot polovica, na Kranjskem komaj četrtina vinogradov ubožnih posestnikov le s posojili dežele in države prenoviti.

Na isti način, kakor se je dosedaj delalo z nasadi, se bo tudi v bodoče. Da se bo torej moglo veliko število siromašnih posestnikov gospodarsko rešiti in sploh vinogradništvu čim najbolj odpomoči, morala bosta država in dežela še s podporami priskočiti tam, kjer lastna pomoč ne izda. Jaz nisem prijatelj nazorov, da naj država in dežela vsikdar in v vsem pomagata; toda v to sta pač primorani storiti tedaj, ko veliki krogi ljudstva zapadejo brez lastne krivde in vsled elementarnih nezdov in siromaštvo, ne da bi se mogli z lastno močjo zopet spraviti na noge.

Denar, ki ga dasta v take namene država ali dežela, ni nikakor proč vržen, temveč je plodonosno naložen, kajti gospodarsko ojačeno ljudstvo vrača vse, kar se mu je dalo, v polni meri nazaj v zemljiških davkih in dokladah, ter tudi v neposrednih davkih.

Trta ima veliko več sovražnikov, kakor katera si boči druga rastlina. Nje ob-

rodek je bolj kakor pri vsaki rastlini odvisen od milosti vremena. Razun tega pa ima v peronospori, v oidiumu, v črvu ljute sovražnike, ki se jih more uničevati le z dragimi sredstvi. Ta sredstva, posebno bakrena galica zoper peronosporo in žveplo zoper oidium, pa postajajo vsako leto dražja, tako da jih siromašni vinogradniki že komaj zmorejo.

Želimo tedaj in pričakujemo sigurno, da bo visoka vlada, in sicer ne samo za Nižje-Avstrijsko, ampak za vse kronovine sploh odslej dovolila znatnejše zneske za brezobrestna posojila in podpore, in da bo vse ukrenila, s čimur se more doseči povenenje bakrene galice ali eventualno tudi žvepla in drugih sredstev zoper trtne bolezni.

Spomnim naj visoko vlado pri tem tudi na to, da se iz Ogrskega uvaža velikansko množino vina, ko ga imamo doma še zadostne zaloge, in prosim jo, naj v varstvo našega vinarstva ukrene vse potrebno, da se prepereči ta uvoz ogrskega vina, o katerem lahko trdimo, da v velikem delu niti ni zrastle na trtah. Nadalje bi, akoravno je gospod poljedelski minister danes že obljubil, vnovič prosil, naj naša vlada prisili ogrsko vlado na vpejavo nove vinske postave, kakor je to bilo v nagodbi sklenjeno.

(Konec prihodnjič).

Političen pregled.

DRŽAVNI ZBOR.

Poslanska zbornica se kmalu razide na poletne počitnice, toda prej mora še mnogo dela končati. Treba bo rešiti predlogo o poddržavljenju Severne železnice, skleniti davek na žganje in odobriti proračun. Potem bo delo počivalo do 16. septembra, katerega dne namerja vlada poslance zopet sklicati. Še težje naloge čakajo zbornico po počitnicah; vlada je namreč predložila že zdavnaj zahtevani jezikovni zakon, ki je že izdelan, in ima namen pomiriti večna narodna nasprotja med Čehi in Nemci, dalje predlogo o zavarovanju za starost in onemoglost, nov brambeni zakon itd. Vidimo tedaj, da je vlada postavila zbornici na dnevni red mnogo velevažnih stvari in želeli bi bilo le, da se ugodno rešijo. A o tem skoro ne dvomimo. Kajti ministrski predsednik je prejšnji teden izrazil v zbornici pohvalo in zaupanje sedanji poslanski zbornici, izvoljeni na temelju splošne in enake volivne pravice.

Poslanca dr. Benkovič in Gostinčar sta vložila predlog, naj bi bili tudi rudarski nadpazniki deležni zavarovanja zasebnih uradnikov in trgovskih uslužbenec. Vlada je predlogu naklonjena in zato bosta naša poslanca najbrže dosegla, kar zahtevata.

Veliko pozornost je vzbudil dr. Krek v zbornici s svojim govorom v proračunski razpravi. Bičal je ostro našo državno upravo, ki še sedaj globoko tiči v libera-

lizmu, kljub temu, da se je uveljavil demokracijski volilen red. Sedaj, ko si delavsko ljudstvo pridobiva vedno večje politične pravice in zahteva politično enakost z drugimi stanovci, se drznejo profesorji na državnih vseučiliščih blatiti in psovati štajerske kmete. To se godi v času, ko ima 24 let star mladenič pravico voliti v državni zbor in se sploh zanimati za javno politiko! — Poslanci so dr. Kreka z zanimanjem poslušali in mu večkrat živahno ploskali.

PRUSKE DEŽELNOZBORSKE VOLITVE.

Za pruski deželni zbor se pripravlja volivna reforma, zadnje volitve pa so se še vršile po starem volivnem redu. Ker bo nova zbornica izdelala nov volivni načrt, so stranke napele vse sile, da pride čim največ njihovih somišljenikov v deželni zbor in da si tako zagotove tudi po volivni reformi čim največ mandatov.

Dozdej je znan sledeč izid: 15 Poljakov, 97 pristašev centra, 129 konservativcev, 57 svobodomiselnih konservativcev, 59 narodnih liberalcev, 20 poslancev svobodomiselne ljudske stranke, 7 poslancev svobodomiselne zveze, 6 socialnih demokratov, 6 divjakov. Potrebni je 21 ožjih volitev. Izid še ni znan iz 17 volivnih okrajev, ki volijo 29 poslancev. — Socialni demokrati niso do sedaj imeli nobenega zastopnika v pruskem deželnem zboru, toda tudi število poslancev katoliškega centra je naraslo. Isti pojav torej, kakor pri državnoborskih volitvah. Res demokracijske, prave ljudske stranke napredujejo, polovičarski liberalizem pa propada.

ZAROTE V TURČIJI.

Na Turškem vladajo jako ljubeznive razmere: državne blagajne so tako revne, da ne morejo izplačevati plač niti uradnikom in vojakom. Ti pa s tem seveda niso zadovoljni in zato vedno poročajo o vojaških uporih v Turčiji. Tako se je n. pr. v Florini vprlo 150 vojakov. V Kubi pa so se dvignili celo častniki, ko so bile blagajne le prepočasne z izplačevanjem, in so si denar sami preskrbeli: stopili so v davkarijo in pobrali 14.000 pijastrov.

MAROKO.

Maroškem sultanu Abdul Azisu se vedno slabše godi. Vojaki ga zapuščajo in prestopajo k Mulej Hafidu. Abdul Azisu je zvestih le še 700 mož, a še te Mulej Hafid najbrže vjame. Abdul Azis je že sam spoznal, da se ne bo mogel vzdržati in zdaj pričakujejo, da v najkrajšem času odstopi. Mulej Hafid pa se že smatra za maroškega samovladarja in je pisal francoskemu zunanjemu ministru Pichonu, da pride kmalu v Fez, ker so poraženi nasprotniki. Mulej Hafidovi poslanci so zagotavljali, da je Mulej Hafid pripravljen za prijateljska pogajanja s Francosko in da hoče držati z velevlastmi sklenjene pogodbe.

Zavod sv. Stanislava.

Naznanilo o sprejemu v kn.-šk. zavod sv. Stanislava v Št. Vidu nad Ljubljano za šolsko leto 1908/09.

V kn.-šk. zavod sv. Stanislava v Šent Vidu nad Ljubljano se sprejemajo telesno zdravi in moralno nepokvarjeni mladeniči, zlasti taki, o katerih je upati, da se bodo po dovršenih gimnazijskih študijah posvetili duhovskemu poklicu.

V šolskem letu 1908/09 bo v zavodu pripravljavni tečaj za gimnazijo in prvi, drugi, tretji in četrti gimnazijski razred.

Gojenci dobivajo v zavodu vso oskrbo, namenu primerno vzgojo in pouk v obsegu in po načrtu, kakor to velevajo avstrijski šolski zakoni.

Za mladeniče iz ljubljanske škofije je v gimnazijskih razredih cela plača 400 K na leto, za mladeniče iz drugih škofij 500 kron. Plačuje se naprej v mesečnih obrokih. Nekaj izmed tistih, pri katerih je upanje, da se bodo posvetili duhovskemu stanu, se sprejme tudi brezplačno ali po znižani ceni, kolikor to dopuščajo gmotna sredstva zavoda. Vendar morejo dotični to dobroto le tako dolgo uživati, dokler se je po svoji pridnosti in svojem vedenju kažejo vredne. — Učenci pripravljavnega tečaja plačajo vsi brez razlike 300 K na leto. — Šolnina se ne plačuje; le za sprejem v I. gimnazijski razred se plača pristojbina 10 K, pri vpisovanju v druge gimnazijske razrede pa 4 K za učila.

Repetentje se ne sprejemajo.

Prošnja za sprejem, naslovljena na kn.-šk. ordinarijat v Ljubljani, morajo vsi učenci osebno v spremstvu svojih staršev, oziroma njih namestnikov, izročiti vodstvu zavoda. Na prošnje, ki bi jih učenci poslali po pošti ali po kaki drugi poti, pa sami ne bi prišli za časa k hišnemu vodstvu, bi se moglo le v izrednih slučajih ozirati.

Posebe je pomniti:

1. Učenci, ki hočejo vstopiti v I. gimnazijski razred, morajo oddati svojo prošnjo od 15. do 25. junija. Zadnji dan, v četrtek, 25. junija, bo vodstvo zavoda sprejemalo prošnje v Ljubljani v kn.-šk. palači, v pritličju na desno, od 8. do 12. ure dopoldne in od 2. do 4. ure popoldne; druge dni pa se sprejemajo prošnje v zavodu v Št. Vidu. Prošnji naj prilože: a) krstni list; b) izpričevalo o stavljenih kozah; c) izpričevalo o dovršeni ljudski šoli, s pripomnjo, da se je izdalo, ker hoče učenec vstopiti v gimnazijo; d) izkaz o imetju, če prosi, da bi bil sprejet brezplačno ali po znižani ceni.

Mladeniči, o katerih se bo sodilo, da bi se mogli sprejeti v zavod za I. gimnazijski razred, se bodo pozvali k izpitu, ki se bo vršil v ponedeljek, 6. julija (začetek ob 8. uri zjutraj) v šolskih prostorih kn.-šk. zavoda v Št. Vidu nad Ljubljano.

2. Učenci, ki so z dobrim uspehom dovršili I. ali II. gimnazijski razred na kaki drugi gimnaziji, pa bi želeli v II., oziroma III. gimnazijski razred priti v zavod, naj oddajo svojo prošnjo, vsa gimnazijska spričevala in druge zgoraj naštetne listine do 15. julija.

3. Učenci pripravljalnega tečaja naj prilože prošnji razen krstnega lista in izpričevala o stavljenih kozah izpričevalo o dovršenem 4. ali vsaj 3. razredu štirirazredne ljudske šole; prošnje morajo oddati do dne 15. julija.

Kdor bi želel bolj natančnih pojasnil, naj se obrne do podpisanega vodstva.

V Št. Vidu nad Ljubljano, dne 24. maja 1908.

Vodstvo kn. - šk. zavoda sv. Stanislava.

Listek.

Zadnji dnevi Jeruzalema.

(LUCIJ FLAV).

Zgodovinski roman. — Spisal J. Spillmann D. J.

I. DEL. Prva knjiga.

Nadaljevanje VI. poglavja.

Jutro Velikega petka.

»Dovolj, dovolj!« vzklikne Tamara in pade na kolena. »Moj Gospod in moj Bog, kako moraš kaznovati v svoji pravičnosti narod, kateri je tvojo kri klical nase in na svoje otroke!«

»O, on ni samo pravičen, ampak tudi usmiljen. Rajše odpušča, kakor kaznuje. Kakor dobri pastir išče on grešnike, izgubljene ovčice, in jih na svojih ramenih nosi nazaj k čredi. Matevž, čegar sveto pismo si ravnokar slišala, ni zapazil vsega, kar je Jezus na križu govoril in storil. On pripoveduje, da sta razbojnika, ki sta bila z Jezusom vred križana, zasramovala s pismarji in velikimi duhovniki Odrešenika; ni pa zapazil, kako je Križani molil k Očetu: »Oče, odpusti jim, saj ne vedo, kaj delajo.«*) in kako je enemu izmed razbojnikov, ko ga je skesano prosil odpuščanja, obljubil: »Še danes boš z menoj v raj.«

»Kako bi mogla vse to verjeti? Usmilite se me, počakajte, da vse to premislim in govorim o tem s svojim očetom,« odvrne Tamara in steza braneča se roke proti deklicama, ki sta se ji približali ljubeznivo. Tako ji je pri srcu, kakor izgubljenemu potniku, ki v črni noči zagleda naenkrat žareč plamen: oko je kakor slepo in ne more gledati blišča.

»Z ubogim očetom,« je ponovila čez nekaj časa in vstala. »Kako sem mogla pozabiti nanj. Peljite me k njemu! Toda ne, ne sme me videti v tem razburjenju: mislil bi, da se je njegovemu otroku pripetila nesreča; in vendar je ta trenotek morebiti meni v največji blagor! Dajte, da grem sama v vrt, in ko se pomirim, me peljite k očetu. Kako je prestal noč? Kaj je z njegovo rano?«

Evzebij je pomirjevalno odgovoril Tamari, da se ni bati ničesar hudega. Na to sta jo obe sestri peljali v veliko uto na vrtu. Rada bi Marta ostala pri njej in jo tolažila, a nežno čuteča Marija jo je potegnila za seboj, rekoč Tamari: »V tej uti je

*) To so pozneje zapisali drugi evangelisti.

Jezus večkrat sedel, ko je še bival na zemlji. Naj ti govori tolažilno k srcu, in razsvetli te naj njegov Sveti Duh!«

Dolgo je šetala Tamara po uti gorindol. Na zunaj se je umirila. Toda čemboli je premišljevala vse, kar je ravnokar slišala, tem hujši dvomi so ji vstajali v srcu. Kolikrat ji je oče z besedami prorokov risal slavo in veličastvo bodočega Odrešenika. Mesija bi moral priti kot mogočnega zmagovalca, kot slaven knez, kot osvoboditelj svojega ljudstva iz rimske sužnosti. Judje so ga pričakovali kot mogočnega kralja, pred katerim se bodo v prahu priklanjali vsi narodi, kateremu bodo pogani plačevali davek in mu prinašali zlato in kadilo in vse zaklade sveta!

Kako se vse to vjema z bičanim, s trnjevo krono venčanim človekom, ki je bedno umrl na križu in bil kot bogokletnež obsojen od velikih duhovnikov in ljudskih starejšin? Veliki duhovniki in pismarji dobro poznajo prerokbe in bi gotovo ne zavrgli prišlega Odrešenika. Kako bi bolj ne verjela velikim duhovnikom, ki poznajo sveto pismo, kakor pa besedam starega Evzebija? Gotovo, Evzebij je dober mož in je z veliko ljubeznijo vzprejel pod streho njo in očeta. Tudi njegova žena Saloma in obe deklici sta prijazni. Toda vsi ti so bili gotovo od kogarkoli prevarjeni, goljufani!

Čudežna znamenja, kajpak —! Evzebij je jasno zatrjeval, da jih je videl z lastnimi očmi, ter je s Križanim po njegovi smrti občeval! Kako se to ujema? — Oče ji bo znal vse razjasniti. Na noben način ni mogel Mesija, kateremu so proroki obljubljali gospodstvo nad vsem svetom, umreti tako poniževalne smrti na sramotnem križu kot bogokletnež!«

S tem predsodkom je hotela Tamara zadušiti glas milosti božje, ki jo je klical k veri v Zveličarja. Marta je v bližini na vrtu trgala cvetice. Tamara jo pokliče k sebi.

Želela je Marta skleniti vez prijateljstva z rabijevo hčerko, da bi jo lažje pridobila za sveto vero. Hotela je postati njena veroučiteljica. Koliko ganljivega in legega bi ji povedala! Tamara mora spremiti njo in sestro po navadni poti velikega petka od Getzemane do hiše Ane in Kafje, pred sodno dvorano Pilatovo, nato do palače Herodove in nazadnje po križevni poti na vrh Golgote. Med potjo ji bo lahko na dolgo in široko pripovedovala o življenju in trpljenju Gospodovem. Kako bodo njih srca žarela v skupni ljubezni do Odrešenika! Tako je mislila Marta in tekla nasproti Tamari.

Toda prvi pogled v Tamarine oči ji je povedal, da se je v njenem srcu vršila velika izprememba. »Kako hladno znaš gledati!« ji je zaklicala. »Mislila sem, da te bom našla čisto drugačno, polno zahvale in tolažbe vsled dobljene milosti, vso navdušeno in gorečo, ker ti je tako hipoma zasijala luč svete resnice.«

»Hipoma seve,« odvrne Tamara, »tako hipoma, da bi bila skoraj verjela nauku v križanega Zveličarja. A ne dam se vam več vjeti v nastavljeno past; odpustil.«

»Kaj? Ti dvomiš? Ko ti je stric, ki je bil vsemu priča, svedočil resnico — grdo je to! Tako sem se že veselila, da pojdem danes v družbi s teboj in Marijo po križevni poti v pobožnem premišljevanju. Zdaj naju navsezadnje niti spremiti ne boš hotela?«

»Gotovo ne mislim zapustiti hiše, dokler je oče tako težko bolan. — Ne hudaj se nad menoj, dobra deklica. Nikdar mi ni prišlo na misel, da me hočeta varati ti ali tvoj stric. To je že zato nemogoče, ker sem čisto slučajno poslušala branje onega pisma, ki mi je tako seglo do srca. Toda tem prvim vtiskom se ne smem udati, dokler niso rešeni vsi dvomi, ki so mi precej ob resnem premišljevanju vstali v duši. Najprej moram o tem govoriti z očetom; ako bo on soglašal z vami, bom tudi jaz vsprejela vašo vero.«

»Tvoj oče še ne more govoriti, in trpelo bo morebiti še dolgo časa, predno mu bo ozdravela rana. Ali se res hočeš tako dolgo zoperstavljanje milosti božji? Pazi se, da je ne izgubiš popolnoma!«

Tamara pa odvrne nato prijazno in odločno, da morajo biti prej rešeni njeni dvomi, in sicer od očeta, ki ga v znanju svetega pisma nihče ne prekaša. Marta postane nestrpna in zakliče: »Kaj dvomi! Imenuj mi jih, in vse ti bom razvozljala, najbolj učenim pismoukom v Izraelu naklub.«

»Drugekrat, ljuba moja,« odvrne Tamara, »bom rada poslušala tvojo učenost. Zdaj pa moram poiskati očeta. — Gotovo boš te natrgane cvetice postavila pred podobo, ki sem jo videla v vajini sobi — oprosti, zavesa je bila napol odgrnjena in sem jo videla. Priznam ti, zelo sem se čudila, ko sem to videla v izraelski hiši. Ali ni Bog in Gospod po svojem hlapcu Mojzesu slovesno oznanil raz goro Sinaj: »Jaz sem Gospod, tvoj Bog; ne imej tujih bogov poleg mene. Ne delaj si izrezljane podobe, da bi jo molil?« No, ti moja pismo-ukinja, kako se ta stroga zapoved ujema z vašo podobo?«

»O, če nimaš večjih težkoč in dvomov, kakor je ta, potem le bodi potolažena! Kdo pa ti pravi, da mi molimo podobo ali pa da je v ta namen narejena? Ali misliš, da mi razven Boga molimo sploh kako bitje v nebesih ali na zemlji? Kako ti je mogla tako grda misel priti v glavo? V kazen zato pojdeš zdaj z menoj k podobi Jezusove Matere in mi jo boš pomagala okrasiti. Luka jo je naslikal, in mislim, da so mu angelji pomagali pri delu, tako lepa je podoba! Natrgala sem sicer cvetice v drug namen. Mislila sem, da jih boš ti z nami trosila na ono mesto, kjer je stal sveti križ, in v oni grob, kjer je bilo pokopano telo Gospodovo. Zdaj pa naj ima te cvetice Mati Jezusova, da bo s svojo mogočno priprošnjo pri Bogu izprosila izpreobrnitev tebi in tvojemu očetu. Pojdi torej z menoj! Kaj, ti nočeš?«

»Ljuba moja, ne sili me, dokler ne bom bolj prepričana o veliki časti te žene. Tamkajle stoji tvoj stric in čaka name. Ne bodi huda, ampak moli zame, za mojega očeta in za mojega izgubljenega brata, ti in tvoja ljuba sestra.«

Tako reče Tamara in zapusti hudu-jočo se deklico. Evzebij jo pelje v sobo, kjer leži ranjenec še vedno v nezavesti na svojem ležišču. »Ko bo dosegel solnce poldansko višino, se bo tvoj oče zbudil iz spanja,« zašepeče Evzebij dekletu. »Takrat bom zopet prišel in ga vnovič obvezal. Skušaj ga pomiriti, dekle, tudi glede usode tvojega brata. Ne govori z njim ničesar, kar bi ga razburilo, tudi ne o Odrešeniku, o katerem si izvedela danes. Ko bo minila mrzlica in bo lahko govoril, takrat mu boš vse razodela.«

Po teh besedah je pustil Evzebij Tamara samo pri očetu. Dekle je pokleknila ob njegovem ležišču in molila prisrčno, da bi ga ji Bog ohranil pri življenju.

Med tem je Marta poiskala sestro Marijo in ji pripovedovala vsa nejevoljna, da se tujka predrzno ustavlja veliki milosti, katero ji je danes zjutraj ponudil Odrešenik. »Ali ni pala tu na svoja kolena kakor Savel na poti v Damask, zadeta od žarkov resnice?« je zaklicala. »In zdaj skuša dvomiti, namesto da bi vprašala s Savlom: 'Kaj naj storim?'«

»Tembolj morava moliti zanjo, Marta,« odvrne Marija. »Sicer pa ti ne morem verjeti, da se ona predrzno ustavlja.«

»Predrzno, predrzno,« se razvname Marta in pripoveduje, kako se je Tamara branila okrasiti podobo Matere božje.

»Torej pojdiva, sestra! Bova pa midve storile to zanjo. In Mati Gospodova naj bo vsprejme kot svojega otroka in naj bo milostljiva njenemu očetu in nam vsem.« (Dalje prih.)

Razgled po domovini.

Proti kmetom. Liberalni listi odobravajo, da so liberalni nemški in slovenski dijaki v Gradcu tako surovo in nesramno nastopili proti kmetom ter jih zmerjali in hoteli celo tepsti. Katoliško kmečko ljudstvo pa naj sklepe, da bo slovenske liberalne dijake povsod v domovini zavračalo, kjerkoli bi hoteli siliti v ospredje.

Bivši kandidat, obersocialdemokrat Miha Čobal, bo stal zopet pred sodnikom radi žaljenja poslanca Gostinčarja pri shodu železnice dne 31. maja t. l. v Radečah pri Zidanem mostu.

Državni prispevek »Gospodarski zvezi.« C. kr. poljedelsko ministrstvo je dovolilo »Gospodarski zvezi« upravnega prispevka 6000 kron za leto 1907. in istotoliko za leto 1908.

Zmage S. L. S. Vedno bolj spoznava kmečko ljudstvo nesramnost in gnjilobo liberalizma, zato mu tudi zadaja po vrsti krepke brcе. Zadnji teden so zmagali pristaši S. L. S. v vseh razreduh pri občinskih volitvah v Šmartnem pri Kranju in v Radečah pri Zidanem mostu, kjer je do sedaj vladala liberalna stranka. Živeli vrli volivci S. L. S.

Slovenski delavci v Bistrici na Koroškem štrajkajo. Povod štrajku so silno slabe razmere, v katerih žive ubogi slovenski delavci, s katerimi jako surovo postopa ondotno nemško vodstvo tovarne. Delavci so prosili za posredovanje državnega poslanca Gostinčarja, ki se je takoj pripeljal z Dunaja.

Osební vlaki na dolenski železnici počno to jesen menda vendar hitreje voziti, namreč za 10 do 15 km na uro, torej za eno tretjino bržje, ko doslej. Res je temu že skrajni čas; sedaj vozijo naši vlaki prav po polje, če prav velja tudi pri nas vodilo: čas je denar. Krog 15. dne tega meseca bo baje prva hitrejša vožnja za poskušnjo, o kateri se bodo gotovo obvestile dotične občine. Stroškov s tako hitrejšo vožnjo ne bo imel nihče, koristi pa vsi deželani, menda torej ne bode človeka, ki bi se jej ustavljal brez vzroka, ampak vsak je mora biti vesel.

Suša v Istri. Iz vseh krajev Istre težijo o hudi suši. Pšenica, krompir, grah, sočivje sploh trpi vsled suše. Zlasti slabo je v Labincih, na Črnem vrhu, v Vodnjanu, Grožnjanu, Moščenicah, Umagu, Boljuni in v Krku, kjer je povrh še huda burja znatno poškodovala potrte. — Tudi od drugih krajev dobivamo poročila o veliki škodi, ki jo je povzročila suša.

Vič-Gilince. Nova cerkev sv. Antona je do malega dodelana. Sedaj polgajo tlak. Vedno ličastna stavba se je pokazala v vsej svoji lepoti, ko so padli zadnji stebri odra. Dan na dan prihajajo ljudje jo gledat in se čudijo, kako je bilo mogoče, kaj takega postaviti v teku ne še celih dveh let. Posvečena bo na praznik presvete Trojice, 14. t. m. Možje in fantje pridno vozijo skupaj mlaje, dekleta pa tekmujejo med seboj, katera skupina bo napletla

več vencev. Ob ugodnem vremenu obeta slavlje posvečenja cerkve biti veliko, kar sdimmo po pripravah, ki se vrše v ta namen.

Kanonično umeščen je bil dne 1. t. m. na župnijo Reteče č. g. Janez Meršolj, dozdej župnik pri Sv. Katarini.

Deželnozbornske volitve v Istri se bodo vršile v drugi polovici oktobra meseca t. l.

Dunajskega jubilejnega spreveda se bo udeležila tudi naša kranjska dežela, ki bo jako častno zastopana. Tvorila bo v slovesnem sprevodu štiri oddelke z 400 osebami, 40 konji in štirimi vozovi.

Psovani kmetje. Kako grdo so psovali liberalni slovenski listi, katerim načeljuje »Slovenski Narod«, našega kmeta, smo že omenili v »Domoljubu«. Tudi »Sloven. Gospodar« štajerski udriha po liberalcih radi te ostudne pisave, in piše o tej zadevi tako: »Vse liberalno časopisje, tudi slovensko, psuje katoliške nemške kmete, ker so se hoteli udeležiti promocije katoliškega dijaka iz kmečke hiše na graškem vseučilišču. Poročali smo o tem že zadnjič. »Slovenski Narod«, dnevnik naših liberalcev, je ob tej priliki zapisal dne 20. t. m., da so kmetje »pijana tolpa«. Kadar pridejo dr. Kukovec, Spindler itd. med kmete, opomnite jih na to ljubeznost glavnega liberalnega glasila! Zdej se izvejo tudi podrobnosti, kako nesramno so nastopali nemški in slovenski smrkolini, ki se imenujejo tudi liberalne dijake, proti kmetom. Izivali so kmete in kričali nad njimi: »Vun s kmečko bago!« »Kmečki buteljni!« »Svinjski kmetje!« Čujte kmetje, tako govorijo slovenski in nemški liberalci o Vas! Liberalca in liberalnih listov se moramo ogibati kakor steklega psa.

Vihotapil se je v noči na 29. m. m. v Celovcu v knezoškofijsko palačo neki mlad možki. Zlezal je v odprtino za premog zraven stanovanj tajnikov ter je vratica z vrvcem privezal. Med spanjem se je pa stegnil ter je nevedoč tako vrata odprl. Ko so zapazili, da iz odprtine noge molijo, so pogledali in našli neznanca. Na vprašanje je rekel, da se piše Müller, ko so pa pregledali listine, se je izkazalo, da je Janez Pogačar, iz Cerkelj pri Kranju doma. Imenovan je bil 26. maja še na Bavarskem ter je prišel 28. maja v Celovec in se je podal takoj v knezoškofijsko palačo, kjer je povpraševal po prejšnjem tajniku gospodu Kovaču. Pogačarja so izročili policiji.

Bivši idrijski deželni poslanec gosp. Fr. Stegnar, učitelj v mariborski kaznilnici, je stopil po 45-letnem službovanju v pokoj. Zasluženi mož je dandanašnji redka prikazen med učiteljstvom; zato si hočemo nekoliko ogledati njegovo plodonosno delovanje in življenje. Rojen je bil na Brdu na Kranjskem, dne 19. maja 1842., obiskoval učiteljske v Ljubljani in nastopil prvo službo v Idriji. L. 1867. je postal začasni vodja te šole, l. 1870. ga je imenovalo naučno ministrstvo okrajnim šol-

skim nadzornikom; leta 1873. je dobil mesto kaznilničnega učitelja v Ljubljani in leta 1897. je bil premeščen na kaznilnico v Maribor, kjer so ga pomaknili pred leti zaradi njegovih zaslug na šolskem polju v 9. plačilni razred državnih uradnikov; služboval je kot učitelj v kaznilnicah celih 35 let. Od leta 1885. do 1891. je bil član mestnega šolskega sveta v Ljubljani, 1885. je bil izvoljen v deželni zbor na 4 leta, leta 1889. zopet na 6 let. Njegovo naravnost živahno in povsod uspešno delovanje je tako raznovrstno, da ga ni mogoče sedaj obširno opisati. Skromen mož je pač delal v enomer in niso ga preslepila razna odklikovanja in priznanja, katera je prejemal od naučnega ministrstva, od deželnega šolskega sveta, od nadpravnidstva, od raznih društev itd. Odklikovan je bil z zlatim križcem, dobil je papežev red, je častni član več društev itd. Vsa ta odklikovanja ga ne povzdigujejo tako, kakor pisma raznih njegovih učencev, ki se mu zahvaljujejo, da jih je privedel na pravo pot in vpejal v človeško družbo. Srečen je mož najbolji, kadar dobi od bivših kaznjencev poročilo o lepem vedenju in dobri službi, ki so jo vendar dobili po raznih prevarah in blodnjah. — Naj živja zasluženi pokoj še mnogo let!

Nečuvveno lumparijo si je dovilil »Novi Slovenski Štajerc«, ki je očitno plačan, da poje slavo dr. Ploju. Prinesel je vest, da je deset občin iz ljutomerskega glavarstva, župnije Št. Jurij, imenovalo dr. Ploja častnim članom. Škodoželjno je tudi dal spoznati, da se je to zgodilo v Rožkarjevem volivnem okraju, češ, Rožkarju se majejo tla. Dr. Ploju pa je pel slavo, kako ga ljudstvo še vedno ljubi, kako ga čišla, spoštuje, v nebesa povzdiguje. Popprašali smo, kaj je z imenovanjem. Odgovorilo se nam je, da se je to zgodilo — leta 1906., ko še dr. Ploj ni bil med liberalci. To pa je nov dokaz, kako grdo slepi »Novi Štajerc« naše ljudstvo v korist liberalcem! Proč s tem Plojevim liberalnim lističem!

Neodkrita politika. Jugoslovanski klub, v katerem sede slovenski liberalni poslanci, ni proti veri, ni proti cerkvi, tako saj sam zatrjuje. Dne 24. majnika pa je odposlal »Jugoslovanski klub« dva govornika, Mandiča in Štrekeljina, na češki shod v Poděbradu, kjer so brez ugovora Jugoslovancev napadali katoliška stremjenja v Avstriji in smešili. Tudi Roblek, Ježovnik in Ploj so v tem klubu. Ako bi Ploj le besedo rekel, bi se njegov klub ne udeležil tega shoda. Toda na Dunaju je Ploj liberalec, pri nas doma pa največji konservativec. Vkljub temu pa se še nahajajo celo župniki in kaplani, ki slepo hodijo za njim. To sta nam Roblek in Ježovnik bolj prikupna; kar govorita doma, tudi na Dunaju ne utajita.

Purani pokončevalci koblic. Na Krasu si bodo pred koblicami pomagali s purani, ki jih kupujejo v Italiji. Vlada je dala podporo za nakup puranov, ki bodo pokončevali koblice.

Sola v Muljavi. C. kr. deželni šol. svet je sklenil, da se uvedejo nove poizvedbe zaradi šole v občini muljavske, z namenom, da se ustreže željam ondotnega ljudstva. To je za sluga naših vrlih deželnih poslancev.

V Zgornjem Tuhinju nameravajo vzditi v cerkveno steno spominsko ploščo tamošnjemu rojaku, rajnemu skladatelju P. Angeliku Hribar. V imenu odbora prosi vse prijatelje, častivce in učence blagega pokojnika obilnih prispevkov J. Štrukelj, župnik v Zg. Tuhinju.

Tečaj za zeleno cepljenje na Grmu. Vodstvo kmetijske šole na Grmu priredi v nedeljo, dne 14. junija t. l. tečaj za zeleno cepljenje z naslednjim vzoredom: Dopoldne od 9. do 11. ure: Pouk o zelenem cepljenju s praktičnim razkazovanjem cepljenja. Popoldne od 2. do 4. ure: Praktične vaje v zelenem cepljenju. Vabimo s tem vse ukaželjne vinogradnike, da se udeležijo tega tečaja; starejši, da se priučijo vsem, kar treba dandanes vedeti o zelenem cepljenju vsakemu vinorejcu, mlajše pa, da se tudi praktično izvežbajo v pravilnem cepljenju zelenih trt, kakor tudi o tem, da vedo s takimi cepljenkami pozneje pravilno ravnanje. Pri tečaju se bo praktično demonstriralo vrednost gumijevih vezi in cepilnih nožičkov. Po dovršenem tečaju se bodo delili zeleni cepiči.

Pozor. Od Mišac do Zgornje Dobre pri Kropi je bilo izgubljenih okrog 125 goldinarjev denarja. Kdor je to našel, naj pošlje isto na župni urad Dobrava pri Kropi.

Odbor podpornega društva cerkvenikov in organistov naznanja vsem članom in prijateljem tega društva, da bo letošnji občni zbor meseca julija. Sklenilo se je za enkrat, da se isti vrši v Ljubljani, žeteli je pa, da bi udje naznanili svoje mnenje po dopisnicah društvenemu odboru, ako bi jim bilo ljubše kje drugje, morda na Gornjskem ali Dolenjskem. Odbor se bo oziral na večino in potem v kratkem naznanil v »Domoljubu« čas in kraj tega zborovanja. Vabi se že danes, da nobeden član ne izostane, ker se bo važna, za vse zanimiva stvar izpremenila. Pri ti priliki boste tudi izvedeli za prave prijatelje in podpornike našega društva, ki so se že dobrohotno odzvali naši prošnji za ustanovne, oziroma podporne člane. Na veselo svidenje! — Odbor.

Iz Dravelj. Pred nedavnim časom se je ustanovilo pri nas prostovoljno gasilno društvo, katero smo pozdravili z veseljem, ker je bila potreba zanj. Kmalu pa smo spredvideli, da društva ni rodila potreba, temveč strankarstvo. Tisti Žirovnik, ki je izgubil v Št. Vidu vse zaupanje pri ljudstvu, se je vrgel sedaj k nam v Dravle. Da bo ljudstvo naše opozorjeno in previdno, kar se njega in njegovih pristašev tiče, povemo, da hoče Žirovnik v prostorih gasilnega društva nastaniti »Prosvetino« knjižnico, to je knjižnico tistega društva, katero vodijo liberalni svobodomiselniki, o katerih delu smo čitali ravno v zadnjem času po naših časopisih toliko lepih stvari. Tako društvo hoče torej Žirovnik spraviti pod streho našega gasilnega društva. Začel je nabirati pristaše svojemu društvu. Toda že tukaj mu ni šlo vse gladko. Nekateri lastni pristaši so se mu uprli, češ, »imeli nas bodo še za hušje liberalce, ako ustanovimo tako društvo.« V sled tega si je mož izmislil drugo. V gostilni »pri slepem Janezu« hoče ustanoviti bralno društvo. Ta »slepi Janez« kandidira tudi za župana v občini Zgornja Šiška, pod katero spadajo tudi naše Dravle. Sedaj nam je jasno, zakaj je Žirovnik v zadnjem času tako pridno zbiral pri »Žibertu« draveljske in zapužanske svoje pristaše. Mi se sicer radi novega Žirovnikovega društva prav nič ne vzmirmiramo, ker vemo, da kar Žirovnik

ustanovi, propade prav kmalu. Povemo pa to-le: mi Draveljani ne bomo mirno gledali, da bi se v prostorih našega gasilnega društva šopirila knjižnica, v kateri bo na razpolago poleg umazanega »Slov. Naroda« še »Rdeči Prapor«, »Omladina«, »Svobodna Misel« in drugo časopisje, ki sramoti vse, kar nam je svetega. Znali se bomo otresti Žirovnika in njegovega društva, tako kot so se znali Sentvidčani! Opozarjamo pa že danes cerkveno oblast, ali bo ona pustila, da se bo blagoslovil dom, v katerem bode ležalo in se ponujalo ljudstvu časopisje, ki neprestano sramoti sv. cerkev in Mater božjo? Draveljani, pozor pred »Prosveto« in »gasilnim« društvom! K temu dodajemo še tole: Nekateri liberalni Draveljani so bili vsled te notice zelo razburjeni in so na nelep način začeli sumničiti šentviškega gospoda kapelana, da je on prepovedal blagoslovljenje. Mi jim povemo, da gospod kapelan ni župnik, kateri edini ima v takih zadevah prvo besedo. Častiljivi šentviški gospod župnik pa že vé, kaj dela. Res čudno bi bilo, da bi se šlo na roko ljudem, ki hočejo iz doma, namenjenega ljudskemu blagru in za katerega je ljudstvo in cerkev žrtvovala velike vsote, napraviti pribežališče Žirovnikovih pristašev in svobodomiselnih študentov. Zato odobravamo nastop vseh pristnih in zavednih Draveljčanov, ki se te prireditve nočejo udeležiti in odločno obsojajo grde namene liberalnih voditeljev ter nočejo biti Žirovniku sluge za njegovo svobodomiselnost, ki poka na vseh koncih in krajih.

— **Izjava.** Ker se širi govornica, da pridem v nedeljo, 14. t. m., blagoslovit draveljski gasilni dom in je moje ime celo tiskano na vabilih in lepkih ter v »Slovenskem Narodu«, izjavljam, da jaz iz znanih vzrokov ne pridem blagoslovit gasilnega doma v Dravljah in najodločnejše protestiram, da odbor gasilnega društva zlorablja moje ime, dasi je prejelo načelstvo gasilnega društva od mene popolnoma določno pismo izjavo, da odpovedujem blagoslovljenje, in ni na mojo odpoved nič reagiralo. Ker dalje nekateri trdijo, da me je k tej odpovedi nagovoril gosp. kaplan Zabret, izjavljam, da sem jaz odpovedal blagoslovljenje popolnoma iz lastnega nagiba. Z g. Zabretom sem prišel skupaj šele dan potem, ko je imelo načelstvo gasilnega društva mojo odpoved že v rokah. — V Št. Vidu nad Ljubljano, 9. junija 1908. — Ivan Kogovšek, prefekt.

V ljubljanski stolnici je bilo binkoštna praznika vseh birmancev 2085. Že deset let ni bilo toliko birmanov.

Kanoničen vmeščen je bil 9. t. m. na župniji Podlipo č. g. Janez Možina, bivši župnik v Senožečah.

Strela na Notranjskem. Po dolgi suši smo dobili na binkoštno nedeljo toli zaželenega dežja, ki je namočil suho zemljo. V Trnju na Pivki je treščilo ta dan v hišo Antona Brgoča. Slamnata streha se je takoj unela. Sreča, da so bili ljudje še doma in da niso odšli že k sv. maši. O pravem času so pogasili ogenj. — V Zagorju na Krasu je isti dan ubila strela na paši tri goveda.

V proslavo desetletnice premil. g. ljubljanskega knezoškofa so priredili gojenci knezoškofijskega zavoda v Št. Vidu nad Ljubljano binkoštni ponedeljek lepo slavnost s petjem, pozdravnim nagovorom in igro »Egipetovski Jožef«. Lepa, prostorna dvorana je bila polna občinstva. Navzoč je bil premil. gosp. knezoškof, stolni prošt Sajovic, stolni dekan Kolar, več gg. kanonikov, profesorjev, duhovnikov iz Ljubljane in bližnje okolice ter lepo

število prijateljev zavoda in staršev gojencev, ki so vrlo dobro rešili vse vloge.

Ustanovni čebelarški shod v Cerknici se vrši 14. t. m. Na shodu bo predaval g. nadučitelj Anton Likozar iz Ljubljane. Shod se vrši v ondotnem šolskem posloplju ob 3. uri popoludne.

Skoro vsa avstrijska vseučilišča so zatorjena, ker liberalni študentje štrajkajo vsled znanega bogokletnega Wahmunda. Kajpada podpira liberalno slovensko dijaštvo v Gradcu, Pragi in na Dunaju nemško judovsko in socialistično dijaštvo. Krščanski diaki so ogorčeni nad tem štrajkom.

Iz Biljane v Brdih na Goriškem se nam poroča, da se tam dobi še izvrstno vino od 56 l naprej, pa tudi lepo sadje se razpošilja v koških po poštnem povzetju. Vzorce na zahtevo brezplačno in franko. Vse po zmernih cenah. Lansko leto je prišlo v Biljano veliko vinskih kupcev iz Ljubljane in okolice, ki so bili s kupljenim blagom jako zadovoljni. Ako letina tako izpade, kakor sedaj dobro kaže, potem bo letos za tretjino več pridelka kot lansko leto. — Kdor želi še kaj lanskega vina ali letošnjega sadja, naj piše pod naslovom: Poste restante Biljana v Brdih št. 33 D.

Notranjske novice.

Iz reške doline.

Razne novice. V naši dolini se letos izredno mnogo novih posloplj zida. Svojim somišljenikom priporočamo, da se pri zavarovanju ozirajo edino le na našo domačo »Vzajemno zavarovalnico« v Ljubljani, ki je poleg tega, da je slovenska, tudi poštena in cena. Za našo dolino ima zastopstvo g. Miha Dovgan v Kosezah. Ne podpirajte tujih, židovskih zavarovalnic. — V Bistrici so imeli občinske volitve. Vladajoča klika se je nekoliko skrčila. Iz odbora je zletel tudi znani liberalni kričar Andrežev Lojze. — Zajci podraženi. Vse občine v naši dolini, ki so v rokah S. L. S., niso hotele podaljšati temu »staremu davkarju« lova naprej, ampak so ga dale na dražbo, kjer ga je sicer dobil davkar nazaj, a ga je moral mnogo dražje plačati. Prav je tako. Poročali smo že, da pridobi trnovska občina na leto 500 kron, jablaniška, ki je tudi v rokah naše stranke, pa 200 K na leto. — Silna suša bo uničila v naši dolini vso letino, ako ne bo kaj kmalu toli potrebnega dežja.

Po sebi sodijo! Naša organizacija vedno bode v oči nasprotnike. Posebno »Gospodarsko društvo« jim ne dá miru. Saj vemo zakaj! Če bi ne bilo društva, bi naši »neodvisni trgovci« pošteno drli naše kmečko ljudstvo. Taki ste, »neodvisni« notranjčevi prijatelji ljudstva! Uničili bi najrajši napravo, kakor je »Gospodarsko društvo«, ki je v naši dolini tako koristno! In ker društvo nikakor noče še propasti, kakor mu leto za letom liberalci žele, zato ga je treba pa v »Notranjcu« postavljati na slab glas. Neki »Notranjčev« oslovil je pisal, da naj se gleda na § 486. kaz. zak. Dotični paragraf mi že dovolj dobro poznamo, tudi določbo k temu paragrafu, XI. zakon z 25. maja 1883, št. 78, ki jo pa modra notarjev pisar ne pozna. »Notranjčev« mazač je hotel društvu odvzeti pri ljudeh, ki zakone ne poznajo, dobro ime. Dotični paragraf namreč kaznuje dolžnike, ki pridejo v konkurz, pa ne morejo dokazati, da so po nesreči zabredli, ampak vsled lahkomišljenosti. »Notranjčevemu« pisarju bi pa pripravljali, naj si sam nekoliko bolj ogleda § 486, in pa k temu paragrafu izdano določbo, ki govori o neredih in potvarah trgovskih knjig.

Od Pivke.

n Dekliška Marijina družba v Št. Petru pridelala je v proslavo 50-letnice prikazovani Marije Device v Lurdu predstavo: »Lurška pastarica« dne 31. maja. Igra je izpadla prav dobro. Dekleta so pokazale res veselje do izobrazbe, premagale so tudi vse ovire, katerih ni bilo malo. Škoda, da je vreme zadržavalo, poslušavcev bi bilo gotovo veliko več.

n Suša je napravila na Pivki veliko škodo. Sena bo malo, pa tudi drugi pridelki bodo slabi. Ni čuda, saj skoro celi majnik ni bilo nič dežja. Ljudstvo je veliko molilo in prosilo pri sv. mašah in v procesijah, da bi dobri Bog odvrnil to šibo. Neumestno in razžalivo je od takozvanih liberalcev, da so se iz molitve norčevali, češ, Bog noče dati dežja, ker ga prosijo »klerikalci«, ko bi ga mi »liberalci« prosili, bi ga nam gotovo dal! — Zakaj pa niste prosili, ko ste bili tako prepričani, da bočete uslišani, vi kmečki prijatelji!

n Hranilnica in posojilnica v Št. Petru res lepo prospeva. Tekom petih mesecev ima že 750.000 — sedemsto petdeset tisoč — kron prometa. Čez 40.000 kron več, kakor lani celo leto! Ljudstvo ima zaupanje do nje, in to posojilnica v polnem obsegu tudi zasluži, saj dela le v korist in prospah svojih udov. Ko bodo ljudje spoznali še korist amortizacije (poplačanja dolgov) in konverzacije (prenašanje dolgov), kar oboje izvršuje naša posojilnica, potem bodo še bolj videli, da je hranilnica v Št. Petru za naš kraj edini zavod, ki dela nesebično za to, da se pomaga kmetu in delavcu.

Vipavske novice.

V Vipavi obhaja letos »Dekliška Marijina družba« desetletnico ustanovitve. Ta spomin praznovanja v nedeljo, 14. junija s posebno veselico, pri kateri se bo med drugimi točkami slavnostnega sporeda igrala ginljiva in sijajna igra »Sv. Elizabeta, deželna grofinja Turinška.« Pričakuje se, da pohite udije sosednjih Marijinih družb in vsi, ki se zanimajo za slavnostne prireditve, ta dan v Vipavo, kjer jih čaka v dvorani »Tabor« ob 4. uri popoldne izredna zabava. Torej na svidenje v nedeljo popoldne v Vipavi!

Volitve v cestni odbor so se vršile dne 4. junija. S. L. S. sijajno zmagala. Nekateri liberalci so sicer prišli — menda so spali in zato niso vedeli, kakšne izpremembe so se dogodile v zadnjih letih po vipavskih občinah, in zato so menili, da bo vse še po starem, da bodo oni imeli še vedno prvo in odločilno besedo in da se bo zopet njim obesil zvonec na vrat. Ko so pa videli, da je zanje v javnosti vse izgubljeno, so jo odkurili vsak v svoj brolg — Bratina na Ustje in Jovan v Podrago.

Postopanje naše cenilne komisije. Kjer nič ni, tam, pravijo, da celo cesar izgubi svojo pravico. Naša cenilna komisija tam gori v Postojni pa jo hoče imeti celo tam, kjer ni nič. »Sliši se — tako je pisala komisija gosp. Antonu Uršiču iz Št. Vida, — da nameravate dati svoji hčeri 20.000 kron dote, torej . . .« Kaj ne — torej; morate imeti vsaj še 40 tisoč doma v škrinj. Presneto bi bilo imenitno, ko bi slišal tudi gospod Uršič to, kar so načivali vrabci in kar je natulila burja komisiji v Postojni. Vesel bi bil gospod Uršič, ker bi imel 40 tisoč, vesela nevesta, vesel ženin, najbolj vesela pa bi bila komisija, ki bi nabila kar cele stotake gospodu Uršiču, ki naj jih brž ne-se v davkarijo. Gosopode tam gori prosimo, naj nikar ne verujejo vrabcu bolj kot pa poštenim možem, ki napovedujejo svoje dohodke po možem, ki napovedujejo svoje dohodke po pravici in vesti. — Enega so pa celo prašali, koliko stanejo kurja jalca, ki jih je prejel v dar in jih ali prodal ali pa pojedel. Pa prosim te,

dragi bravec, ki to bereš, nikar se ne smejaš, kajti stvar je resna.

Liberalna oljka. O podraškem učitelju Francu Del' Cott smo čuli že marsikatero čudne in prečudne, pametne in nespametne reči, reči take, da smo že premišljevali, ali so vsa koleša v njegovi glavi v redu ali niso. Pa smo molčali, češ, če se Podražani ne boje, da bi jim njih učitelj ne pohišal njihovih otrok, je nam tudi prav, saj kar te ne peče, ne gasi. Toda zadnja, ki smo jo zvedeli, je pa taka, da ne moremo več molčati. Ni še dolgo tega, ko je kaznoval Franc Del' Cott v šoli dva poredneža. Toda, kako ju je kaznoval? Rekel jima je, naj odpreta usta, ker pa tega sama nista hotela, odprl jima je učitelj sam s silo usta in notri — pljunil. Gospod Mercina, gosp. Skala, gosp. Grum in ve od nežnega spola, ki spadate v učiteljski stan, zares, lahko ste ponosni in ponosne na svojega kolega-pedagoga, ki vzgaja podraško deco z najmodernejsimi liberalnimi sredstvi. Tak je liberalcec, če ne pljuje po časnikih, pljuje pa — v usta. Podraški liberalci so pa s svojim učiteljem čisto zadovoljni, saj si so ga izbrali celo za občinskega tajnika. Pa saj to je čisto umljivo, ker »gliha vkup štriha.«

Komedija. Ko so pobirali svoj čas za vrhpoljske orglje, šli so pobirat tudi k Jožefu Trčelju, ki biva sedaj na Slapu, takrat je pa še stanoval v Vrhpolju in ki je čisto francoskega mišljenja. Mož za orglje ni hotel dati nič, češ, da je to samo komedija in da komedije ni potreba v cerkvi. Pretekli teden je pa Trčelju počil obroč pri sodu in izteklo mu je 13 hektolitrov najboljšega vina rulanca. Škode je blizu 600 K. Neki Vrhpoljec je rekel, ko je to slišal: »Trčelj ni hotel imeti komedije v cerkvi, zato ima pa sedaj komedijo v hramu.«

Užigalce v korist »obmejnim Slovincem« prodaja gospod Franc Silvester v Vipavi. Somišljeniki vsi k njemu, ne kupujte nobenih drugih, zahtevajte samo te povsod drugod!

Razgled po domovini.

Poglejte čudo se godi! Iz nemških dun. časopisov smo zvedeli tole: »V mali, iz šestih naselbin obstoječi župniji colski pri Vipavi obhaja letos 6 parov slavnost svoje zlate poroke. Pravijo, da se bo vse to vršilo na slovesni način.« Colci, čujte! Povejte nam, ali je res, kar smo zvedeli z Dunaja?

Še enkrat Hribov konj. Zvedeli smo, da je zadnja notica v »Domoljubu« zelo zbudila pri Hribu, češ, da je bila naperjena proti cenjeni Hribovi hiši in da se je svarilo v nji »pred Hribovimi jaslji. Pa ni bilo tako. Notico je razumeti tako: Hribovi konji so dobili mrkavost, kdo ve, pri katerih jaslji, ko so vozili po svetu. Zato pa vi, vozniki, pazite, kam boste privezali konje, ko istotako vozite iz kraja v kraj, da tudi vaši konji ne zbole, kot so zboleli Hribovi. Tako je notico razumeti, pa nič drugače. Hribove jaslji so pa popolnoma očiščene, da vsak voznik lahko brez skrbi priveže k njim svoje konje. Gospodu Hribu naše sožalje pri toliki nesreči. Stranka naj ga pa pridno podpira, da popred preboli od prejetih ran.

Idrijske novice.

n Iz Spodnje Idrije. Dne 31. maja je bil zopet prekrasen dan za vse, ki so se udeležili veselice izobraževalnega društva. To mora vsak pritrčiti, da so veselice, ki jih priredi izobraževalno društvo, najlepše in najzabavnejše, kar jih vidimo pri Fari. Za to pa tudi skrbje vrli igralci tega društva, ki igrajo prav mojstrsko. In petje naših cerkvenih pevcev in pevk nas mora tudi spraviti v najboljšo voljo. Igrale so se kar tri igre: »Vaški skopuh«, »Kmet in fotograf« in »Sprava«. Vse tri igre so bile jako zabavne, pa tudi podučljive.

Hvala Vam, igralci in pevskeemu zboru, pripravite nam kmalu še kaj takega. Tudi Kanomeljce smo imeli med seboj! Le naprej, kdor je naš prijatelj, naj vstopi v društvo!

n Iz Gorenje Kanomlje. Tistemu mokraču, ki je nekaj naročil za mene mojemu staremu očetu, odgovorjam jaz očitno — po domače se mi pravi Košenir — da, če ima kaj meni povedati, naj pove meni samemu. Prvič zato, ker so oče stari že okoli osemdeset let in so postali že pozabljivi; drugič pa zato, ker dosedaj še ne vozi pošta zastoj v Gorenjo Kanomljo mokraških naročil. Moj oče niso nikdar služili mokračem, ampak so me versko vzgojili, zato tudi sedaj, ko so stari, ne bodo služili mokračem za prenašanje pošt. Če imate kaj povedati, povejte pametno, ne pa z vpitjem po cestah in krčmah, saj sem jaz pripravljen dati vsakemu lep odgovor. Mi Kanomeljci vam nič nočemo, pa nas napadate okrog. Prvo nedeljo v maju, ko je peljal g. J. Gnjezda, hlapec, poštene Idrijce domov, so ga napadli kar na cesti in so vpili nad njim, da vozi sleparje v Idrijo. Zato vam povemo Kanomeljci, da pustite naše voznike pri miru, ker vozovi so našmirani in se znate še vi našmirati. To je prvič grdo, drugič vam pa povemo, če ne bo miru, se bomo pa zgovorili na drugem mestu, kaj se pravi poštene ljudi napadati na cesarski cesti. Pozdravljeni!

n Edino prava hoče biti katoliška vera, pa je veliko več onih ljudi, ki se priznavajo k drugim veroizpovedanjem, in vsi ti — prvi in poslednji — trdijo: naša vera je prava. Kdo ima tedaj prav? — Tako modrujejo naši soc. demokrati in bi radi s tem rekli: vse vere so jednako dobre. Ker pa vedo, da si vere zelo nasprotujejo, zato tudi vidijo, da so potemtakem vse vere jednako za nič. Naj bi torej vrgli od sebe vero v Boga, kakor dejansko ravna naš rdeči prostozidarji. Mi jim pa povemo, da resnica ni odvisna od števila ljudi, ki jo sprejme. N. pr. Kopernik je sam našel, da je zemlja okrogla, drugi tega niso vedeli, ampak so menili, da je zemlja ploskev. Vsakdo pa sedaj vé, da je imel Kopernik prav, če tudi je bil v začetku edini o tem prepričan, vsi drugi pa so bili v zmoti. Nočejo sprejeti vsi katoliške vere, čeprav slišijo o nji, zato ker je imenitna in stane, ne sicer denarja, pač pa mnogo žrtev. — Sicer pa pomislek o prime-roma mali množini katolikov ni nov.

n Pripoveduje se, da je nenavadno hitro ozdravela gščna. Sever v Spodnji Idriji. Bila je dolgo časa bolna, večkrat prevedena za smrt, zdravnik je izgubil vsako upanje v njeno izboljšanje. Zaupala je na Mater božjo. Prosila je neko lurško romarico lurške vode. Bala se je, da bo prej umrla, kakor se bodo slovenski božjepotniki vrnili iz Lurda, tako je bila slaba. Dobila je lurške vode, se zvečer z njo umila, zjutraj pa se je skoro čisto zdrava zbudila in šla v cerkev. Kaj je o tem misliti, še ne vemo, slučaj je pa vsekako zanimiv.

Dr. Tavčar in Žirovc. Včasih so bili dr. Tavčar in Žirovc zelo veliki prijatelji. Mislili so Žirovc onstran vode, da jim bode dr. Tavčar vse izposloval. Sejmišče in drugo je bilo sporna točka — po Tavčarju, so govorili zagrizenci, da bodo vse dosegli. Sedaj je vse določeno glede sejmišča — dr. Tavčar pa menda zahteva od Žirovc 700 K — dobro, — plačajo jih pa naj samo njegovi prijatelji — nikakor pa ne, da bi se ti stroški plačevali iz občinske blagajne.

Tinče hoče povsod biti. Občinske volitve bi imele biti na Vojskem, — a govori se, da je Tinče rekel, naj se počaka z volitvami, da bode z Vojskega odišel sedanji župnik. Ali je res to, gospod Tinče? Če je res — ali se boste vrli vojskarski možje pustili smešiti po Tinčetu?

Bodimo povsod možati. Po vseh gostilnah, prodajalnicah tudi na kmetih zahtevajmo užigalice v korist obmejnim Slovincem — če se nam noče ustreči, pustimo take kraje. Tudi če imajo trgovci na kmetih blago nam neprijaznih ljudi — naj se dotični ljudje še tako ponašajo — povejmo jim, da jih mi vzdržujemo in zato imamo tudi pravico kaj zahtevati od njih.

Iz raznih krajev Notranjske.

n Hotedrščica. Pri nas smo 10. maja t. l. ustanovili »Hranilnico in posojilnico« ter s tem zopet stopili za en korak naprej v napredu, ne meneč se za razne zavajilce od ljudskih sovražnikov. — Jubilejna predstava L. M. božje, katera se je igrala 28. maja, je prav dobro uspela, bodisi od strani občinstva, kate-rega se je zbralo blizu 300 oseb, kakor tudi od igralok, katere so vse zelo lepo izvršile svoje vloge. Igrala je Marijina družba tako lepo »Lurško pastirico«, da so bili gledalci do solz ginjeni; zlasti prizor male slepe Ottilije pred duplino, ko je pela, je moral ganiti prav vsakega. Tudi petje je vsem zelo ugajalo. Da se pa pri nas vsaka igra tako lepo izvrši, gre prva zasluga šolskemu osebju, posebno gos-podični R. Rant, ker se ne straši truda, kadar gre za pravo izobrazbo. In tako je tudi prav, saj ravno današnji čas živo potrebuje takih moči, ker tudi odraščeno ljudstvo želi izobraz-be, zato mu jo je treba dati! Igra se bode ponavljala dne 14. t. m. Ta dan bode tudi blagoslov jubilejne kapele. Kdor iz naše okolice ni mogel iti na božjo pot v Lurđ, naj pride ta popoldan k nam. S tem bode tudi dostojno počastil jubilej Brezmadežne. Začelo se bode po popoldanski službi božji. Najprvo sprevod s podobo k kapeli, potem igra s sledečim vspe-redom: Petje: »Venček narodnih pesmi«, Fer-jančič. — Prolog. — Igra. — Petje: »Lurška Mati božja« (zložila Eleonora) in »Večerna«.

n Iz Hotedrščice. Zadnji dopis od nas v »Domoljub« je prav v živo zadel naše svete liberalce. Sikali so kakor kače in nosili »Do-moljub« od hiše do hiše. Uporabljali so celo tiskovno pomoto, kjer se je bralo Korel, namesto Korče, da bi spoštovanega moža nahujskali zoper S. L. S. Vse to dokazuje, kako važni so dopisi v »Domoljubu« za naše libe-ralce. Posvetili so mu celo dolg članek v »lažnjivem kljukcu« »Slovenskemu Narodu«, v katerem kar mrgoli liberalnih laži. Tako de-belih laži nismo vajeni požirati, to bi še libe-ralni želodci ne prenesli. Pomilujemo moža, ki je tako nečuvveno laž raztrosil o našem gosp. župniku; podtika mu, da je preveč računil za samski list, ko niti on istega ni zahteval, niti zanj plačal. Mož naj bo priporočen tem potom vsem somišljenikom S. L. S., ako ga bodo potrebovali za pokrivanje različnih stavb, bodisi že hiš, cerkev ali pa zvonikov. — Hvalno moramo omenjati našo dekliško Marijino družbo, ker so njene družabnice tako vztrajne in pogumne, da vkljub vsemu nasprotovanju od gotove strani vendarle napredujejo v vsakem oziru. Dne 28. maja, to je na Vnebo-hod Gospodov, predstavljale so, reči smemo, uprav umetniško, igro »Lurška pastirica« in za svoje delo žele obilno pohvalo gledavcev. Ker se je izražala občna želja, naj bi se igra ponovila, so se odločile vrle družabnice, da isto ponove na praznik sv. Trojice, ko se bo tudi kapelica lurške Matere božje, katero so postavili v spomin pedesetletnice, odkar se je prečista Devica prikazovala v Lurdu, cerkve-no blagoslovila. Tem potom vabimo vse so-sedne dekliške Marijine družbe, da se slav-nosti na čast lurške Matere božje udeleže in obenem tudi vidijo, kako mojstersko znajo na-stopiti naše vrle diletantije na gledališkem

odru. — 13. junija imamo vsako leto tudi slovesen shod na čast sv. Antonu Padovanske-mu, kateremu na čast je postavljen v naši cerkvi lep altar, na kar opozarjamo vse častilce čudodejnega svetnika. — Županom je zopet izvoljen za triletno dobo naš vrli Ivan Petkov-šek, kateremu tudi naši liberalci dajejo dobro spričevalo, ker ga v svojem umazanem časopisu neprestano napadajo. — Mladi svobodomiselni Šemrl, kateri študira v Pragi pravo, se mnogo trudi, da bi načela, katera si je pridobil tam, razširil tudi v Hotedrščici. V ta namen je v hišo svojega očeta pozval dne 3. t. m. svoje pristahe v posvet, kako bi se ustano-vilo »svobodomiselno« društvo. Boter temu društvu bo vdovec Cunta, kumica pa od tu-kajšnjih vaščanov tako zvana »poštarica« Mevčca. Tako naj bi se svobodna misel mla-dega Šemrla tukaj ugnezdila in razširjala, ako se ne bodo njegovi naklepi ponesrečili. Pomilujemo vse one, ki so se tako ponižali, stopiti v bližnjo zvezo s takimi ljudmi. — Osnovala se je pri nas tudi »Hranilnica in posojilnica«, katera, kakor upamo, bode v kratkem regi-strirana in začela v korist tukajšnjih prebi-valcev poslovati.

Dolenjske novice.

Boštanjске novice.

Naši Amerikanci. Pred par leti je bila Amerika našim ljudem prava obljubljena de-žela. Kdor je mogel, spravil je par sto kronic skupaj in jo popihal »črez lužo«. Previdnejši so zmajevali z glavo, a te boleznj ni ozdravil nihče. Danes pa, ko se trumoma vračajo do-mov, telesno in gmotno opešani, se marsikdo spomni pregovora: »Boljša domača gruda, kot na tujem zlata ruda«. A tudi denar, ki ga je ta ali oni prinesel seboj, nima pravega blagoslova in ni blagostanja ne za las pomnožil med nami. Zato pa so veseli tisti, ki se jih amerikanska bolezen ni prijala in so ob veli-kem pomanjkanju delavcev doma imeli dober zaslužek. Upamo, da se izpametujejo sedaj tudi drugi; saj ima domovina za vse dovolj kruha, kar nam priča vedno večje število Ita-lijanov, ki imajo zaslužek po naši dolini.

Letina pri nas ne kaže ravno slabo, samo bojimo se, da nam suša pobere lepe nade. Mnogo škode je povzročila suša že sedaj na senožeti, a tudi polje ne more prospevati brez dežja. Žito je lepo in tudi trta dobro kaže, tako da smo že pričeli s cepljenjem v zeleno. Ži-vino- in trtoreja vzdržuje našega kmeta. Dal Bog, da bi bilo blagoslovljeno oboje!

Naše gostilne. Včasih si moral hoditi ure in ure, da si prišel do gostilne. Napredek pa je odpravil to pomanjkljivost še v večji meri, kot je to treba. Pri nas v boštanjski fari in menda tudi drugod po Dolenjskem, pa smo še na boljšem. Poleg gostiln imamo namreč v vsaki vasi takozvani »pušenšank«, ali prodajo last-nega vina. Ta sicer plemenita naredba pa za kmete ni koristna tako, kot se to čuje. Prvič ima kmet s tem mnogo stroškov in sistnosti, pri čemur trpi tudi kmečko delo, a skupiček se mu slednjič nekako razgubi. Drugič se pa s tem navaja ljudstvo k zapravlivosti in ne-izmernosti. Vino se namreč ne pije »za po-trebo«, ampak misleč, da je po ceni, se ga navadi, in ko ne bo več »pušenšanka«, se bo to nadaljevalo kolikor toliko v gostilnah. Kmetu se najbolj pozna, če se za vino skupaj dobi nekaj sto kronic. Da pa naša dobra kap-ljica nima toliko kupcev, krivi so poleg kme-tov samih merodajni faktorji, ki izpodrivajo domačine in le tujcu dajo prednost. Kmetje pa

naj bi tudi sami skrbeli za primerno reklamo, ker danes je reklama važen pogoj dobre kup-čije. Pri nas pa še malokdo vé o vinskih sej-mih in razstavah, ki se vsako leto pripravajo v Krškem. Ko bi na takih sejnih kmetje v ve-liki meri razstavili svoj pridelek, bi se tujci-kupci prepričali, da dolenjska kapljica ni samo izborna, ampak da se je tudi mnogo dobi po naših goricah.

Hranilnica in posojilnica prav lepo uspe-va. Sedaj so sprevideli tudi nekateri zasleplje-ni, da kmetu ni pričakovati pomoči od niko-gar, ako si sam ne bo pomagal. Tudi tu se je pokazalo, da je ta stvar najbolj potrebna tam, kjer ljudstvo ječi pod liberalnim terorizmom. Liberalnega jerobstva pristo ljudstvo pa be imelo tudi več smisla za izobrazbo, napredek. In zna se zgcditi, da iz takega ljudstva samega vzkipi želja po poštemem društvu, ki ga liberalci ne bodo mogli zaježiti z zabav-ljanjem.

Ober-Savenstein — Gorenji Boštanj. S takim pečatom se opremijo listi, ki se nabere v boštanskem poštnem nabiralniku. Ali imajo v Boštanju res Nemci večino, da se jim daje prednost? Inteligenca boštanjka, ki se navdušuje ob, oh, tako narodnem »Narodu«, ki pošilja »velikemu Slovanu« Hribarju brzoz-javne častitke, daj, pometi pred svojim prag-om!

Vranja peč. Ta zanimiva podzemeljska jama doslej ni tako znana, kot bi po svoji zna-menitosti zaslužila. Lastnik njen ni imel niti prilike, niti sredstev, da bi jamo natančno preiskal. Sedaj pa sta jo prevzela gospoda Rižnar in Gutmannsthal, oba iz Račeč, in imata namen posvetiti v vse njene skrivnosti, kraj pa prirediti primerno za izlete, kar bo ob nedeljah vsem okoličanom zelo prav prišlo.

Belokranjske novice.

d »Belokranjec« in pamet. Modrovati je začel mladi »Belokranjec«. No, da se bode razmere v naših krajih nekoliko spremenile, ko pridrdra lukamatija k nam, to že sami ve-mo. »In dolžnost nam je, prva in najsvetejša dolžnost, delati za srečo svojega naroda«. Da, res, trikrat res!!! Toda zdaj pa poslušajte: »Verujte, da je sreča v svobodi in svoboda v pogumu«. Pri moji kokoši, to je pa za nas ne-umne bregešarje preučeno! Ne razumemo tvoje globoke modrosti — drago »Belo-kranjče«! Kaj praviš, — da je sreča v svo-bodi? Kaj pa je svoboda? Tat bi rad svobodno kradel, pa mu, ako krađe, žandarji ne privo-ščijo niti svobode niti sreče! Pustite mu svo-bodo, da bo srečen, saj vemo, da vsak srečen biti želi! He, zviti liberalci, poznamo vašo svobodo! Najbolj pa jo pozna srečni in svo-bodni gospod dr. Lampe iz Ljubljane, ki je hotel svobodno govoriti v Belikrajini, — pa ste ga v svoji navdušenosti za svobodo tolo-vaško napadli — vi, zviti liberalci! ... Prave svobode pa vi učenjaki ne poznate! — Samopomoč, to naj bo geslo belokranjskih kmetov, tako kriči modri Solon iz Gradaca, in tako je bilo tudi z debelimi črkami tiskano na Maceletovih »pastirskih listih«, ki jih je ob volitvah raztrosil med ljudi. Dobro, dobro, gospodine Julče! Samopomoč se pravi po naše toliko, kot da si mora človek znati sam pomagati. To pa že razumemo, o ja, to pa, to! Pa glejte, dragi Belokranjci, več onih kme-tov, ki so kaj kupili od Maceleta, si je samo naredilo kupna pisma — samopomoč! Pa glej ga, hudirja, gospod Julče je vsa pisma ovrgel in kmete poslal k notarju, znanemu brivcu, ki se ga ljudje bojijo kot vruga! Evo ti samopo-moč! Ljudje so si hoteli sami pomagati, da ne bi imeli toliko stroškov, pa niso še vedeli, da je Julčetova »samopomoč« le prazna beseda, — ali po domače: prazna slama.

Iz ribniške doline.

Volitev v krajni šolski svet v Ribnici se je lepo izvršila. Brez agitacije so se možje-odborniki iz danske, jurjevške in suške občine odločili, da vržejo Višnikarjevo listo Ilc-Rus - Ilc. Pozabili so uboge liberalne pare naročiti zopet par voz postrežljivih Nacetovih prijateljev iz Prigorice, zanesli so se, da se može iz danske, jurjevške in suške občine ne vdeležijo volitve. Ko so videli, da so naši vendarle prišli, so se z vso silo vrgli nanje in jih obdelovali, da jih pregovorijo zase. Može so pa stali trdno in neomahljivo ter glasovali za listo Kljun - Rus - Kozina, ki je prodrla.

Laži in zvijače so bile tudi pri volitvi v ribniški okrajni šolski svet liberalna agitacijska sredstva. G. Franc Pakiž iz Dan nika-kor ni hotel biti voljen, ker noče z novo šolo, zoper katero je možato in dosledno zmeraj bil, nič opraviti imeti. Vendar so liberalci agitirali proti njemu, češ: »Tega boste volili? Ali vam ni že dosti škode naredil pri šoli?« Tako govorjenje je navadna lumparija, ker vendar ve vsa ribniška dolina, da je g. Pakiž edini vztrajno in dosledno bil proti novi šoli. Največji prijatelj te šole, gospod nadsvetnik Višnikar sam, si ni mogel kaj, da ne bi bil zaklical: »To je mož!« In ob volitvi v šolski svet so se drznili nekateri brljavci agitirati proti njemu zato, ker je bil možat! Sram jih bodi!

Križmanov Francelj, gostilničar v Ribnici in prekupec s teleti, je od sile učen mož. Ob vojaškem naboru je bilo pri njem v gostilni nekaj sodraških fantov. Francelj porabi hitro to prilžnost in jim začne razkladati, da ni prav nič od molitve odvisno, ali pojde dež ali ne — imeli smo namreč hudo sovražnico kmetovo: sušo — torej da nam dežja ne daje Bog, ampak da »ima natura frej voljo, kakor človek,« kjer natura hoče, tam se vsuje dež, kjer noče, tam ga pa ni. Priče za to govorjenje so na razpolago, če jih je Francelj kaj željan zvedeti. In za tem učenjakom gredo naši kmetje-odpadniki kakor koza za soljo! Ali je čuda, da nas Bog tepe s sušo, če nekateri kmetje — hvala Bogu, da je takih malo! — raie poslušajo Francelina kakor svoje prave prijatelje, ki z njim vred čutijo težave kmetskega stanu ter vedno in povsod prosijo ljubega Boga, da bi odvrnil od itak že nesrečnega kmeta še hušje nesreče! Kaj je škricem mari suša! Ob mesecu potegnejo svojo plačo, pa žvižgajo celemu svetu!

d Iz Loškega potoka. Predavanje je priredil naš »Tabor« preteklo nedeljo. Predavatelj g. Škulj nam je govoril o verskem boju na Francoskem z malim ozirom na naše razmere v Avstriji. Da je tako daleč prišlo na Francoskem, je vzrok bila zaspanost, brezbriznost katoličanov, pa neumorna delavnost framasonov (prostozidarjev). Govornik nam je v jasni in poljudni obliki razložil pojem ločitve cerkve od države, o kateri se današnji dan mnogo govori, in pokazal framasone in njih svobodomiselnega bratca, njihov načrt in delo, ki so hoteli začeti tudi pri nas v Avstriji po francoskem vzorcu uničiti cerkev in poskušali z upeljavo svobodne šole in ločitvijo zakona. Za zdaj enkrat ne bo še šlo. — Predavanje je bilo jedrnatno in poljudno. Želeti bi bilo večje udeležbe. Poučujmo se, da bomo znali kaj odgovoriti novodobnim prerokom, ki stresajo včasih tudi pri nas svoje nauke in globoko učnost v te ali oni krčmi. — pa da bomo znali kaj presoditi sami.

Iz litijskega okraja.

V Dragi pri Višnji gori je za župana izvoljen vrli Anton Lokar, posestnik v Polju

že petič. Za svetovalce pa: Jožef Erjavec, fotograf, Anton Mehle, posestnik in Jožef Jakoš posestnik, vsi iz Drage. Vsi so odločni pristaši S. L. S. Živeli!

Iz Trebeljevega. Pri nas je letos huda suša. Sena bo letos izvanredno malo, zlasti po hribih, in kjer je bolj plitva in peščena zemlja, se je že sedaj vse posušilo. Na boljši zemlji pa še črv žre, tako da večji del ne bo treba nič kositi. Krompirja in fižola se še polovica ni ozelenila, in še ta ne more rasti. Ravno tako tudi druga pomladanska žita. Proso ne more zeleneti. Ozimno žito je čisto majhno ostalo, klasje se ne more redno razvijati in zraven ga še črv razjeda. Posestniki gonijo že sedaj živino na sejme ter tožijo, da je še za slepo ceno ne morejo prodati. Strašna beda nam preti. Živino bomo morali večinoma oddati, ker je že sedaj ni s čem krmiti. Obrniti se moramo do naših poslancev, da nam bodo kaj podpore od države izposlovali, drugače popolnoma propademo, kajti tukajšnji kmet nima drugega dohodka kakor kar si pride la ali pa pri živini pridobi. Letos pa še tega ne bo. Torej slabi časi se nam bližajo, pomanjkanje sena in drugega živila; če tega ni, je kmet največji siromak.

Prežganje. Dne 1. junija sta obhajala »zlato« poroko Anton Anžur, stari Pangre in njegova žena Neža Gale, ki sta že 53 let in 5 mesecev v zakonu, pa še vedno zdrava in čvrsta. Med potrkavanjem zvonov v procesiji je spremilo 32 svatov, sinov, hčera, vnukov in sorodnikov zlatoporočenca v cerkev, kjer se je vršila najprej poroka, potem je bila sv. maša in skupno obhajilo skoraj vseh svatov, kar je bilo izvanredno ginljivo. Gosp. organist je nalašč za zlato poroko zložil in komponiral pomembno pesem, ki se je pred in po maši pela. Gospod župnik je imel prelep nagovor, kjer je našteval bridke in žalostne dni 53letnega skupnega bivanja in jima želel, naj bi obhajala v nebesih nebeško poroko; navzočim otrokom in sorodnikom pa je kazal na zlatoporočenca, koliko so jim dolžni in da po njih zgledu žive. Bilo je vse prekrasno in ginljivo, ker kaj takega se le redko obhaja. Razume se, da je bilo tudi domače ženitovanje v Volavljah št. 16. pristrčno in veselo, kamor so bili povabljeni gostje od sorodnikov. Vsak je rekel, kaj takega ni bilo še v Volavljah.

Marijina dekliska družba v Šmartnem pri Litiji je poromala na binkoštni ponedeljek v Polšnik. Udeleženk je bilo nad 200. Cerkveni govor je imel veleč. g. dekan Matej Rihar. Z izletom so bila vsa dekleta jako zadovoljna.

Iz raznih krajev Dolenjske.

d Krka. Hranilnica in posojilnica je imela samo meseca maja do 40 tisoč kron prometa. Denarja toliko, vedno preveč, pošiljati ga moramo v stran. Može, ki rabite denar, oglasite se v domači posojilnici in ne dajate dobička s posojili tujim posojilnicam. — Odbor je sklenil v seji dne 31. maja, kupiti dve telici in bika letnika simendolske pasme na Tirolskem ter dati v rejo ali prodati na prostovoljni dražbi živinorejcem, da se uvede boljša živina v naše kraje. Daroval je tudi za šolsko zastavo vsoto 50 kron, kateri znesek se naloži takoj na obresti. Kdor ima kaj odveč, naj prispeva v ta namen, da napravimo prejkomogoče zastavo. Kvas je že, samo premajhen, vendar prav lepa hvala vsem odbornikom; Bog Vam poplačaj!

Banjaloka na Dolenjskem. Tukajšnje učiteljsko objeje je priredilo dne 30. maja velik majnikov izlet na Brod (Hrvaško) v proslavo cesarjevega 60-letnega vladarskega jubileja. Izleta se je udeležilo 108 otrok z učiteljstvom in g. župnikom. Najprvo je bila sv. maša s petjem pri Fari, ob sklepu se je skupno zapela

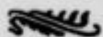
cesarska pesem. Potem so se otroci okrepčali s kruhom in pijačo za nadaljnjo pot. Kosilo je bilo skupno v velikem in v ta namen lepo okrašenem salonu g. Jakovca, kjer se je vrstila godba velikega orkestrona in vesele pesmi šolske mladine. Po kosilu je mladini kratko pojasnil pomen tega slavlja domači nadučitelj; nadučitelj iz Fare-vasi pa ji je lepo orisal življenje našega presvitelega vladarja, nakar se je vsa mladež odzvala s cesarsko pesmijo in živio- ter slava-klici na »Slavljenca«. Večina otrok je prvič videla Kulpo in prestopila na Hrvaško, kjer so mladi glasovi navdušeno zapeli »Hej Slovani!« Cas je hitro potekal in treba je bilo misliti na vrnitev. Vso pot je bilo slišati veselo petje in vriskanje vzradoščene šolske mladine, ki ji bo gotovo ostal ta dan v spominu vse življenja. Vsa prireditelj je stala do 100 kron; nekaj so donesli otroci, a največ hvale gre č. g. župniku, kr. šol. svetu, učiteljstvu in drugim prijateljem učiteljstva in šole, ki so darovali čez 60 kron za ta izlet. Posnemanja vredno!

d Iz Št. Janža. Dne 4. t. m. je bilo v kamenški gorici poučno predavanje za vinogradnike. Predaval je nam že dobro znani gosp. Skalicky posebno o zatiranju peronospore ter razkazoval dve vrsti trtnih škropilnic, posebno pa praktičnost nove »Avtomate«. Potem smo si ogledali vinograde, v prvem nam je pokazal g. predavatelj tudi, kako se pravilno cepi v zeleno. Trta kaže zelo lepo, tako, da se je g. Skalicky pošalil, rekoč: »vina boste imeli pa že toliko, da boste lahko ž njim lokomotivo zalili« (namreč pri Karmelu). Udeležba je bila srednja, bila bi lahko boljša; g. Skalickyju bodi pa srčna hvala in želimo, da nas zopet kmalu obiše. — Letos bo pri nas precej manj mrve kakor ponavadi; vzrok suša.

d Iz Radeč pri Zidanem mostu. Pretečeni teden smo trčili Radečani dvakrat trdo skupaj s svojimi načelnimi nasprotniki: prvikat dne 31. maja na javnem shodu z rdečimi železniškimi sociji, drugikat dne 4. junija z domačo nemško liberalno zvezo. Ves skupni obupni napor obojih ni pomagal — odleteli so in obležali. Nekaj spominov obeh dni pošljem v tisk, da se ne pozabijo. Namen shoda v »Narodnem domu« dne 31. maja je bil, da se ustanovi prometna zveza katoliško mislečih železničarjev za Zidani most, Brežice, Laško. Shod je otvoril poslanec Gostinčar. Za poslanecem dr. Benkovičem in g. Milavcem so nastopili kot govorniki tudi nekateri domači možje. Pa več kot od teh smo se naučili od Čobala in drugov. Občudovali smo njihove izvrstne in vztrajne organe ter jako obzežen spomin za najbolj slikovite psovke. Naučili smo se od njih, kako človek brez Boga in brez ljubezni do bližnjega poživini, in studili so se nam. S tem svojim nastopom so pri nas doigrali. Za svarilen zgled, ki so ga nam dali, pristrčna hvala. Nekega socija s posebno lepim, belim slamnikom je radi razbijanja vprašal g. komisar, kako se piše. Imel je menda tako nespodobno ime, da ga je bilo sram povedati. Brž je izginil iz shodne dvorane, pa kmalu zopet prišel z globoko na oči potlačeno črno klofarnico. Ne samo svojega imena, tudi svojih oči se je sramoval. Domov grede je imel zopet slamniki na glavi. — Naši možje — okoli 200 proti 30 socijem — se niso bali hripavih kričočev, se tudi zanje niso brigali, pač pa so se resno zamislili, kam bi prišla dežela in država, ako bi taka duševna beračija prišla na krmilo. Izmed trških razgrajačev omenjam zlasti Antona Močnika z metjo, Antona Poljana z vrčkom in nekega Zupančiča z »n«, ki ga je pri sedmi zapovedi odlomil in na njegovo mesto postavil »«. Ker še ni in še ni bilo miru in se je bilo bati izgredov, dasi je bilo 10 orožnikov pri rokah, je komisar g. dr. Vončina shod za-

ključil. Sociji so slavili pritlikavo zmago glasno hreščče »Hej Slovani!« Sociji so slavili eno zmago, mi nasprotno dvojno, namreč moralno, pomilujoč zapeljane reveže, a tudi dejansko, kajti takoj na to je bil sklican drug shod po § 2., ki se je vršil v najlepšem redu in miru. Kar smo hoteli, to smo dosegli. Ustanovila se je »Prometna zveza«, ki bo socijem grdo zmešala račune. Živeli voditelji shoda! Ob 10. uri zvečer istega dne je pobila plačana in prenapita svojati okna v »Narodnem domu«. Nič hudega, imamo že druga. Za neotesanosti na Zidanem mostu se bodo Čobalovci zagovarjali pred sodiščem. — Četrtek, 4. junija, naj bo za Radeče praznik in dan slavne zmage! V to pomozite Bog in pametni, polnoštevilni volivci!« je pisal »Domoljub« v 22. številki. Ta želja se je izpolnila dobesedno. Res smo imeli praznik v celi občini, in delo je mirovalo. Pametni volivci so popustili domača opravila in prišli v polnem številu ter izrekli Emilu Gmeinerju in pristašem nezaupnico, ki je bila hujša od vsake klofute, kakor jih je opomnil zadnji »Domoljub«. Posebno številno so pritisnili na volišče naši možje iz Starega dvora in Zebnika. Z velikim zadovoljstvom omenjam tudi g. Antona Krisperja, vodjo v papirnici in g. Leop. Črnelja, uradnika istotam, ki sta se pripeljala iz Njivic na volišče in dala s tem najboljši izgled državljsanske zavednosti. Kot volivca sta nas počastila i gg. vitez pl. Gutmannsthal in dr. Alojzij Haman. Skratka: bil je dan slavne zmage: v vseh treh razredih niso dobili nasprotniki ne enega moža v občinski zastop. S 4. junijem jim je odklenkalo in odbrenkalo za vselej! — Gospod Emil Gmeiner! kje pa je ostalo onih 400 volivcev, o katerih ste sanjarili vedno, da bodo takoj prišli Vas volit, ako le ganete? V drugem razredu so bili poleg Vas menda le Fr. Hmelj, Franc Gramc in strojar Anton Zupančič. Mila Vam majka! Kakih deset mož v tretjem razredu in ta malenkost v drugem razredu, to je vse, kar ste zbobnali skupaj. Vaših agitatorjev — Fr. Ulli, Anton Poljanec, Anton Moser, Kumelj Miha iz Zebnika, Kos in Sekol iz Močilnega, Gorjanc iz Jelovega, Kovačič iz Radeč itd. — je bilo skoraj več kot Vaših volivcev. Ko bi bil vsaj vsak enega pripeljal! Po brzojavnih drogovich, hišah, celo po svinjakih ste dali nalepiti svoje kandidate, pa škoda je bilo truda in obilnih stroškov. Ne samo po kaplanu, kakor pravi vaš prijatelj, čevljar Marini, je kar plalo veselja, ampak tudi po vseh drugih naših zavednih volivcih. Naše veselje pa bi bilo do vrha polno, ako bi nam g. Emil Gmeiner posodil svojo fotografijo, ko bi poslal takoj v prihodnji »Domoljub« vaš Radečan.

V Kolovratu so dne 5. t. m. našli mrtvega hlapca Franceta Bohinar. Bil je strasten žganjepivec; kakršno življenje, taka smrt. — Še nekaj jih je, ki bodo brez dvoma postali žrtev alkohola, ako se mu o pravem času ne odpovedo.

Gorenjske novice.

Iz ljubljanske okolice

Dol pri Ljubljani. Iz našega društvenega življenja je v zadnjem času zabilježiti dve prireditvi, da se ne bo mislilo po svetu, da Dolci morda spimo, kakor polhi v duplu. — Katol. izobraževalno društvo je 17. maja naredilo nam prav prijeten užitek s tamburanjem in igro »Vaški potepuh«. Igralci so s svojim nastopom kar osupnili občinstvo: kostumi »vraga in škratov« so bili kakor nalašč za to, ne rečemo natorni, ker hvala Bogu, vraga, kakor je v resnici, pri nas še nismo videli.

Tamburica ima vedno več privlačne sile za naše društvo, pa jo vrli mladeniči tudi že kaj čvrsto udarijo. — Dne 31. maja pa je tukajšnja dekliška Marijina družba uprizorila igro »Na Marijinem Srcu« v proslavo lurškega 50-letnega jubileja. Igra je res ganljiva in je zlasti ženskam posebno ugajala. Igralke so se pa tudi potrudile in izbornu pogodile svoje vloge. — Spolnila se nam je goreča želja: po dolgem prestanku imamo zopet dvojno službo božjo. V naši kapelaniji stanuje zopet »gospod«, vpokoeni g. župnik A. Šimenc. Kličemo mu ob nastopu zasluženega pokoja: Bog Vas ohrani v Dolu še mnogo let! Naj bi Vaš postal naš Dol — Lustal — res prijetna dolinica, kjer se človek rad pomudi in za dalje časa razpne svoj šotor!

Sostro pri Ljubljani. Lurška jubilejna slavnost se je zvršila 31. majnika z velikim sijajem in veseljem. Vasi iz cele župnije so tekmovalle med seboj, katera lepše proslavi Lurško Kraljico. Prvi so se dvignili Podmolčani z lepim slavolokom in napisom:

Tudi prijazna vas Podmolniška
Tebe pozdravlja, Mati deviška.

Njim so se pridružili Podlipoglavci:

Najlepši svoj pozdrav
pošilja Ti Podlipoglav.

Tudi Sadinci niso hoteli zaostajati ter so na slavolok napisali:

Ni poslednja vas Sadinja,
ki Marije se spominja.

Zeleno Zagradiše in spomladi bele Češnjice so tudi izrazile svojo ljubezen z napisom:

Gor iz Češnjic, Zagradiša,
Te pozdravlja vsaka hiša.

Slavolok, ki ga je postavila vas Sostro, se je svetil v jasnih črkah:

Dedov svojih vero sveto
čuvalo bo Sostro vneto.

Glavni in najlepši slavolok pred vhodom pa nas je vnel s geslom, ki se blesti tudi na novi družbeni zastavi:

Z molitvijo k Mariji
z Marijo k Jezusu.

To se razume, da so postavili tudi Zavoglani svoje mlaje in slavolok z napisom:

Dokler bodo stati mogle,
Tvoje, Mati, so Zavogle.

Zadvorski možje in dekleta pa so ozaljšali kapelo sv. Jožefa, pri kateri so se popoludne ob dveh zbrale dobrodošle »Marijine dekliške družbe« z zastavami: od sv. Petra v Ljubljani, Križanska iz Ljubljane, iz Šmartna pod Šmarno goro, iz Ježice, od Dev. Mar. v Polju, z Lipoglav in še druge brez zastav. Zadnje v spredu pa so šle belo oblečene in z modrimi trakovi opasane deklice, ki so nesle novo zastavo še zavito. Presrečna je bila pesemca, s katero so pozdravljale novo zastavo in druge njene sestre:

Bodi nam zdrava,
nova zastava,
našega nova
radost srca.

Tvoje družice
bele cvetlice,
tvoja kraljica
Lurška gospa.

K sebi sprejemaj,
članice vnelaj!
vse naj Kraljico
tvojo časte!

Zdrave, nam zdrave,
sestre — zastave,
svatinje ljube
naše ste ve.

Tak je bil sijaj zunaj cerkve. Cerkveno slovesnost pa sta poveljčevala z mogočno in ognjevit besedo mil. g. prelat Andrej Kalan ter preč. g. dr. Mih. Opeka. Prvi je vnel zlasti mladeniče za Mar. družbo, drugi pa nas je navduševal: Pod Marijino zastavo v boj za Boga in za sv. Cerkev. Vse pa je presentil in razveselil nepričakovani prihod prevzišenega gospoda knezoškofa. Dospeli so ravno k jubilejni predstavi, ki se je vršila na bogato okrašenem gledališkem prostoru, za katerega so napletla dobrunjska dekleta zvrhan voz lepih, raznobojnih vencev. Mnogobrojno občinstvo je sprejelo preljubljenega svojega nadpastirja z iskrenimi živio-klici; vse izbrane pesmi in dramske prizore pa je spremljalo z vidnim zanimanjem in glasnim odobravanjem. Čast g. pevovodji in vsem pevkam in igralkam brez izjeme. Odkrita hvala vsem, ki so kakorkoli povzdignili to predredko slavnost. Posebna zahvala pa gre domačemu gospodu župniku, ki se je z dejansko ljubeznijo zavzel za našo jubilejno prireditev. To je bil dan veselja in hrepenenja, v katerem smo iskali Tebe, brezmadežna Devica. Ako smo te našli, blagor nam; zakaj Podmolčani so dvignili na visokih mlajih slavolok, ki pravi:

Ako najdeš le Marijo,
rajsko najdeš domačijo.

Iz Št. Vida nad Ljubljano.

g Naši »Sokoli« so čudni tiči. Tretič že so na binkoštno nedeljo ustanavljali svoje društvo, pa še jim ne gre po sreči. So pač pri stvari ljudje, ki ne uživajo nobenega zaupanja. Žirovnik pa tudi ne more vsem pomagati, saj še »slepemu Janezu« ni mogel. Na vrtu tega gostilničarja izgleda zelo žalostno. Drevje je od gosenic snedeno, da je groza. Ljudje pa se vprašujejo, kako da Žirovnik, ki je na glasu dobrega sadjerejca, svojemu najboljšemu učencu, pri katerem se mudi vsak dan, ni dal dobrega sveta. Zlasti pa zato, ker se mož vtičuje v vse stvari, ki ga prav nič ne brigajo. O »Sokolu« povemo, da ne bo našel pri nas varnega gnezda, ker je podlaga prešibka: 1. Ustanovitelji so fantje, ki so bili iz telovadnega odseka izključeni. 2. Ustanovil se je v znamenju tiste svobode, ki dovoljuje mladeničem sovrašstvo proti cerkvi in ponočevanje. Slišali smo, kako so se fantje pogovarjali med seboj: sedaj pa ne bo treba hoditi ob nedeljah v cerkev in tudi »punce« homo laho radi imeli. V telovadnem odseku pa je nasprotno. No, mi tem fantom že radi verjamemo, da bi radi imeli »punce«, samo to je vprašanje, katere bodo tiste punce, ki bodo take fante kot so pri »Sokolu« rade imele?

Starše opozarjamo na to izjavo Žirovnikovih fantov ter prosimo, da sami presodijo, kje je boljše za mladino — pri »Sokolu« ali v naši organizaciji.

V državnem zboru je ta teden govoril tudi znani profesor Masaryk, ki se je potegoval za znanega zasmehovalca naše svete vere prof. Wahrunda in je ob tej priliki izjavil, da nima on nobene vere.

Žirovnik je svoj čas izjavljal, da se drži popolnoma načela tega češkega svobodnišca Masaryka. Morda hoče tudi pri svojem »Sokolu« uvesti ta načela, ker posamezni člani tega društva že kažejo to v dejanju?

Iz kamniškega okraja.

g Iz Mekinj. Blagoslovljenje zastave S. k. izobraževalnega društva in Marijine družbe. Letošnje leto obeta biti leto raznih slavnosti v proslavo trojnega jubileja. Nekak uvod k tem slavnostim na Slovenskem je bilo slovesno blagoslovljenje nove krasne zastave v Mekinjah dne 28. majnika t. l., ki se je izvršilo jako veličastno; zato pa ostane ta dan nepozaben v spominu udeležencev; bil je zares dan našega ljudstva, ki je jasno pokazalo, kako sprejemljivo je za višje vzore in kako se zna navdušiti zanje. — Slovesno pritrkovanje v Mekinjah dne 27. majnika 1908. popoldne in streljanje s topiči ob 3. naznanja, da obhajajo Mekinje posebno slavje. Bliza se slavje, ko se blagoslovi mekinjskega Slov. kat. izobraževalnega društva in Mladeniske družbe nova, zelo lepa zastava. Hiše se okrase s slovenskimi, papeževimi in s cesarskimi zastavami. Zvečer ob polu 9. uri pa poje podoknico zastavini kumici, gospici Ivani Prašnikarjevi, društven moški zbor pod spretnim vodstvom pevovodje Niko Lobode. Umetalni ogenj, rakete in razsvetljen stolp župne cerkve očarajo gledavce in gledavke. — Napoči slavnosti dan naše mekinjske izobraževalne organizacije, 28. majnik 1908. Domača društva pričakujejo goste, slov. kat. društva s široke slovenske domovine, pred kamniškim kolodvorom. Iz Ljubljane se pripelje z jutrajnim kamniškim vlakom veliko gostov, soborilcev na polju krščansko-socialne prosvete med Slovenci. Med potjo trobentajo trobentači naših telovadcev. Iz vagonov doni navdušeno petje. — Hitro se vredi izprevod, ki koraka skozi Kamnik v mekinjsko župno cerkev. Krepko svira kamniška godba, naši telovadci v lepih svojih uniformah vzbujajo splošno pozornost. Godba pridno svira, med odmori trobentajo trobentači. Izprevod koraka v najlepšem redu. Občudujejo ga Kamničani in drugo ljudstvo, ki ga je vse polno ob cesti, kjer se premika izprevod. Nad 40 raznih društev, telovadnih odsekov in Marijinih družb, deloma korporativno, deloma po deputacijah, se je udeležilo slavja. Vseh zastav je bilo 26. Lep in slikovit je bil prizor v mekinjski cerkvi, ki je bila natlačeno polna gostov in domačinov. Okoli oltarja vihrajo zastave, ki čakajo, da se jim pridruži nova posestrima. Cerkven govor ima dr. Janez Ev. Krek, ki se v svojem govoru peča z jubilejem cesarja Frančiška Jožefa I. in papeža Pija X. Cerkevni slavnosti je prisostvoval tudi kamniški okrajni glavar Kresse z gospo sopogro ter načelstvo smodniške tovarne. Po dr. Krekovem govoru blagoslovi kanonik Sušnik v asistenci župnikov-bratov Riharjev novo zastavo mekinjskega društva. Lep je pogled na brhke družice v krasnih narodnih nošah, ki so zbrane okoli kumice gospice Prašnikarjeve. Krasno prepeva društven mešan zbor pod vodstvom društvenega pevovodje. — Po končani cerkveni slavnosti izprevod v kopalniško restavracijo, kjer se vrši skupni obed. — Po obedu pozdravi mekinjski župnik g. Rihar slavljence. Spominja se vladarjevega in papeževega jubileja. Imenoma pozdravi državnega in deželnega poslanca dr. Kreka, vsa društva, kanonika Sušnika in kamniškega okr. glavarja. Spominja se sarajevskega pom. biskupa dr. Šariča. Prečita došle brzozjavne pozdrave. Med obedom svira mekinjski tamburaški zbor »Planinka« in prepeva moški zbor »S. k. izobraževalnega društva v Mekinjah«. — Popoldne ob 2. pohite udeleženci v mekinjsko župno cerkev k litanijam in blagoslovu z Najsvetejšim. — Po litanijah se prične velika ljudska veselica. Predsednik S. K. S. Z., dr. in dež. poslanec dr. Janez Ev. Krek, pozdravi udeležence v krasnem nagovoru med gromovitim odobravanjem. Po dr. Krekovem govo-

ru je pa imela glavno besedo poštena zabava. Igralci »S. k. mekinjskega društva« so pokazali z igro »Revček Andrejček«, da je i med kmečkim ljudstvom sposobnih moči dovolj, ki se ne ustrašijo priredbe najlepših iger. Po igr je igrala godba, svirali so tamburaši. Nastopili so pod vodstvom pevovodje Svetka pevci »Ljubljane« in želi vsobčo pohvalo. Le prekmalu je minil čas. Gosti so se poslovili. Spremljani z godbo in z balončki so zapustili gostje Mekinje. Došlo je tudi nekaj brzozjavnih pozdravov. Pri vsej slovesnosti, katere so se udeležili tisoči, je vladal najlepši red, kar je imponiralo celo nasprotnikom. Pri povratku v Ljubljano so hoteli nekateri otročaji motiti z žvižganjem in psovskami vzorno disciplino naših, toda brezuspešno. Živela naša slovensko-krščanska organizacija, ki rodi tako lepe sadove prave izobrazbe med narodom našim!

g Iz Kamnika. Ata Judek so še vedno nekoliko slabe volje, akoravno se jim je agitacija za odbor zdravstvenega okrožja dobro obnesla. Tega bi si ne bil nikdo mislil. — Rekurz je bil vložen zoper to volitev z dobrimi dokazi, tako da bi volitev morala biti razveljavljena, in vendar je tako obveljalo, kakor sta ata Judek in Lizin Jožek ukrenila. Ni šment, da ima tu vmes kak doktor svojo roko. In res! Pisar doktor Zmota, ki bogati na svojih izvenuradnih poslih, pomagal je tudi tu s svojim tajnim uradnim Kolomonom. Cela jata liberalnih podprepcev je bila na nogah, da prepriča reklamanta očeta Petka, kaka krivica in kaka »škoda« bi se zgodila Judku, ako pade v ajmoht. Naprosili so, ali boljše rečeno, ponudil se je pisar doktor Zmota očetu Petku, da reši njega časti, katero bi imel kot reklamant zoper krivično volitev, in napravila sta preklic zoper vloženo in »še ne« rešeno reklamacijo. Judek se je že prej tako veselil nad svojim uspehom, da je hotel pustiti telečjo kupčijo in delati samo liberalno politiko. Sedaj ne dá še čez, dokler ne spravi vsa liberalna teleta na Koroško. Dotlej ga bo »Domoljub« pustil v miru, poslej pa se ga bo hvaležno spominjal.

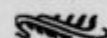
g Iz Ihana. Huda suša je nastala zlasti pri nas v Ihanu, kjer je bolj peščena zemlja. Da bi si od Boga izprosili potrebnega dežja, so nam binkoštno nedeljo in ponedeljek gospod župnik oznanili spokorno procesijo, katere so se ljudje udeležili v obilnem številu. — Čudite se, ljudje božji, kaj se vse dogaja pri nas. Pred nekaj leti se je k nam naselil neki gostilničar, ki prireja plese vsako nedeljo, zato tudi sedaj ples ni izostal. Občinski odbor naj vendar stori svojo dolžnost. — Krivoverski protestantovski list »Blagovestnik« s prilogo je priromal k nam. Ne berite pohujšljivega »Blagovestnika«, temveč ga vrzite v peč!

g Iz Mengša. V nedeljo, 14. junija t. l. priredi k. s. izobraževalno in podporno društvo krasno igro: »Na Marijinem Srcu« v proslavo lustrskega jubileja. Začetek ob 5. uri popoldne v »Društvenem domu«. K obilni udeležbi vabi uljudno odbor.

Iz raznih krajev Gorenjske.

g Iz Nove Oselce. Pri nas sicer nimamo opravka z liberalci, kajti vsi smo z malenkostnimi izjemami na strani naše Slovenske Ljudske Stranke, ker smo se prepričali, da ta stranka res skrbi za ljudski blagor in da je res prava ljudska stranka. Ker pa je naša občina popolnoma tik meje goriške dežele, zato imamo več ali manj opravka tudi z našimi sosedi Goričani, zlasti z bližnjo vasjo Cerkno. V Cerknem imajo naši somišljeniki dobro razvito delovanje v društvenem in kmetijskem oziru. Imajo vzorno mlekarico, kmetijsko društvo, izobraževalno društvo, hranilnico in posojilnico itd. Vsa ta društva izborna delujejo; posebno pa hranilnica in posojilnica, ka-

tera je ena najmočnejših ljudskih posojilnic na Goriškem. Nasproti tej posojilnici so ustanovili cerkljanski liberalci novo posojilnico, katerej so dali ime: »Kmetjska posojilnica. Ime »Kmetjska« je res vablivo, toda pri tej novi posojilnici je le malo kmetov, po večini pa sami krčmarji in taki podobni ljudje, ki po navadi že niso kmetovi prijatelji. Tej novi liberalni posojilnici menda zelo manjka denarja, ker drugače bi apostoli te nove zadruge ne hodili celo k nam v Novo Oselico, ki leži že na Kranjskem, agitirali in prosjačiti vlog. Zato pa vsi, kateri imate denar, glejte, kam ga naložite! Liberalnim agitatorjem pa ne verjemite nič; naj le sami vlagajo v svojo posojilnico. Mi pa se bodedo tudi za naprej držali le hranilnice in posojilnice, ki se nahaja v »Gospodarskem domu«, katera nam vedno lahko v vsakem oziru postreže. Cerkljanskim liberalnim agitatorjem pa svetujemo, naj rajše ostanejo doma za pečjo ter naj se nikar ne trudijo po naši občini polniti svoje malhe, ker jih dobro poznamo!

Iz raznih krajev.

Elij. Minn. Sedanje tukajšnje delavske razmere so v jako slabem stanju, zatorej ne hodite sedaj sem in sploh ne v Ameriko. Upanje imamo, da se bo morebiti kmalu izboljšalo za nas delavce. — Tukaj bodedo julija meseca obhajali dva jubileja, namreč: desetletnico obstanka naše slavne jugoslovanske katoliške Jednote, zatorej bodo tukajšnja podporna društva, spadajoča pod nieno okrilje, priredila skupno slavnost. Posebno slavnosten dan, 19. julija, bode pa za našo naselbino zlata sv. maša, katero bodo obhajali naš priljubljeni Rt. Rev. J. F. Buh; potem se bodo podali v staro domovino. Zlatomašniku želim, naj jih ohrani Bog še do biserne svete maše! — Vsem naročnikom »Domoljuba« mnogo pozdravov, Leopold Stupica.

Meadow Lands, Pa. Bil sem naprošen, od sorodnikov, znancev in prijateljev, naj jim pisмено sporočim o svojem potovanju in prihodu v Ameriko. Ker pa vem, da se Vaš cenjeni list povsod rad prebira, hočem svoj dohod v Ameriko tu popisati. Odpeljal sem se 12. maja iz Ljubljane v družbi sedmih Slovencev čez Francosko na Havre. 16. maja nas je odrinilo 674 izseljencev z velikim krasnim parobrodom po imenu »Lasavoe«. Ob odhodu ladje nas je velika množica ljudstva ginljivo pozdravljala z zastavami. Marsikateremu so zalesketale solze v očeh. Morje je bilo ves čas mirno. 24. maja smo dospeli v Nev Jork na suho. Šele drugi dan sem zdrav in srečno prišel k bratu in svojim rojakom do svojega cilja, kamor sem bil namenjen. Kakor sploh po širni Ameriki, tako je tudi tukaj šlo do sedaj z delom zelo slabo. Sedaj se je pa že nekoliko na bolje obrnilo, pa vendar še sedaj nikomur ne svetujem priti v Ameriko, če nima svojega znanca ali prijatelja tukaj. Delamo pa največ tukaj v premogovih rovih. Plača od tone 90 centov. Pozdravljam vse rojake, zlasti tiste iz občine Budanje na Vipavskem. Tebi, dragi »Domoljub«, pa želim, da bi nas vsak teden obiskal, z mnogobrojnimi novicami iz ljube stare domovine v novi domovini. John Peljhan.

Iz tolmniških hribov. Minul je lepi majnik. Po naših hrihrib je bilo letos dosti cvetja na sadnem drevju, a vendar ni upati na bogato jesen, ker so pobrale mnogo cvetja gosenice. Poljski pridelki jako dobro kažejo, le glede sena bo tudi letos veliko pomanjkanje, ker imamo gorke in suhe dneve.

Iz moje popotne torbice. Od nekdanj strasten prijatelj hrbovite prirode, jo mahnem koncem vročega majnika proti ponosnemu Nanosu, da se nekoliko oddahnem in se nasrkam svežega gorskega zraka. Po strmih senčnih stezah prilazem ves spehan vrh Grmade. Sedem ter dalj časa motrim divno vipavsko dolino z njenimi naseljenimi vasi. Tam v daljavi mi zazre bistro oko pristrano morje adrijsko. Ta pogled me kar očara in svoji navdušenosti dam duška v mogočni in pretresljivi pesmi: Jadransko morje. Duševno pokrepčan se vrnem preko sv. Brica v gostoljubne Stranje in ginjen od opomina svojega želodca jo zavijem v tamošnje gostilno. V njej naletim na dva možaka poštenjaka od nog do glave, ki sta bila tako zatopljena v živahen pogovor, da sta me komaj opazila, ko sem vstopil. Ker ju ne maram motiti, sedem k stranski mizi ter si naročim merico vinca rujnega. In ko sedeč pri svoji merici marljivo namakam svoje suho grlo, pa še marljivejše vlečem na svoja radovedna ušesa, kaj neki se onadva pogovarjata. In kaj sta se pogovarjala? Menila sta se najprej, kako potreben bi bil za tako veliko vas, kakor so Stranje, lasten pismonoša. »Veš kaj, Janez,« pravi eden izmed njih, »pismonošo pravzaprav že imamo. Naš Podpečnik je kakor nalašč za tak posel. Saj že tako ali tako vse pošte znaša od Poncija do Pilata. Kaj bi torej drugega iskali? Kar njemu oddajmo to službo, je najbolj pametno, pa bo za našo podobčino tudi najbolj koristno, ker Podpečnik bo v svoji preveliki požrtvovalnosti ta častni posel gotovo rad brezplačno prevzel, ker je tako silno zaljubljen v prenašanje pošte.« Dalje sta precej glasno zabavljala čez stransko policijsko uro, češ, da po cele noči stoji, ker jo menda gospodar pozabi naviti. Ne vem, kje sta možakarja zajela toliko korajže, da sta se drznila v hiši lastnega gospodarja policijsko uro navijati. Najbrže sta se spomnila stoječe landolske policijske ure! Naenkrat jameta po tihem govoriti, skoro šepetati o neki birmi v ondotni vasi, ki je baje izvrstno učinkovala. Bolj na tihem se tudi zelo čudita vroči ljubezni do bližnjega, ki je tam na Razdrtem nekoga tako močno presunila, da je svojega srčnega prijatelja nesel po stopnicah in ga postavil na hladno cesto. Začneta glasnejši razgovor. In sedaj se najprvo spustita na politiško polje ter se pričkata, v smislu katerega paragrafa občinskega reda naše županstvo sedi že peto leto na smolnatem stolcu. S politiškega polja jo kreneta na gospodarsko njivo ter prideta posebno v ogenj, ko si dopovedujeta, kako težko tellico so zredili v hrenoviškem župnišču, ki je šele dve leti stara tehtala žive vage nad enajst centov in so jo z vencem okrašeno fotografirali, predno je končala svoje življenje v postojnski mesnici. Slednjič se naša znanca lotita še mrtvih, kar pa mi ni prav posebno ugajalo. Bog jima prizanesi! Na vse grlo sta namreč pela hvalo vrlim Hruševcem, ki so rajnkemu hrenoviškemu organistu in cerkovniku 25. maja zvečer v priznanje njegovih nevenljivih zaslug za hrenoviško župnijo v dejanju pokazali svojo nevenljivo hvaležnost ter mu tako z rožicami posuli njegovo trnjevo pot izpod Nanosa tja pod Golico. Po tem važnem pogovoru zapustita moža gostilniške prostore, tudi jaz jima kmalu sledim dobre volje in vesel, da se mi je posrečilo nabrati vsaj nekaj zaželenih drobtin za mojo popotno torbico.

Iz Zagorja. M. Čobal je vedno hud, če bere v »Domoljubu«, da so se njegovi socialisti kje surovo obnašali. Kar po vrsti utaji vsako surovost in trdi kratkoma: »Domoljub« laže. Dne 31. maja je peljal svoje zveste v Radeče, da bi tam na shodu, ki sta ga sklicala vrla poslanka Benkovič in Gostinčar, pokazali, kaj so se pri Čobalu naučili. In glejte čudo! Slišali

smo pripovedovati in brali smo črno na bellem, da so na Zidanem mostu Čobalove ovlem, da čice naenkrat zdvijale: rjuli so in se obnašali, da so tuji na kolodvoru povpraševali, ali so to ljudje ali živina. Miha, Miha, mar bi bil rajše doma ostal, da bi vsaj zunanji svet ne bil videl, kako zna podivjati ljudi demokratski agitator. No, mi nimamo nič zoper to, da ste sli pokazat tudi zunanjemu svetu, kaj znajo socialisti v Zagorju. Še par takih, pa vas bodo že drugod manire naučili, ker je nečete imeti doma. Ali boste zopet trdili, da »Domoljub« laže?! — Najbrže! — Nagle smrti je umrla 68 letna Jožefa Ernojc v glažuti dne 2. junija popoludne. Dopoludne je bila še pri svetem obhajilu. Res, kako prav, če je človek vedno pripravljen za smrt. — Isti dan je napravila zagorska šola izlet v St. Jurij pod Kumom, kjer so bili otroci prav dobro preskrbljeni.

Narodno gospodarstvo

Z Goreniskega, 18. maja 1908.

Sadje.

Malokedaj je sadno drevje tako lepo cvetelo kakor letos. Cvetele so češnje in jabolane, hruške malo, tepke skoro nič. Ves čas je bilo ugodno vreme, cvetje se je moglo hitro razviti.

Vendar se uže lahko opazuje, da je cvetoder, ta največji škodljivec pri jablanah, naredil veliko škodo. Ker je bilo močno toplo, se je cvetje lahko hitro razvilo, pa ta nagajivi črviček je s svojo pajčevino zamotal cvetične liste, da niso mogli odpasti. Na drevju visi mnogo rujavih cvetov; ako jih bližje pogledaš, pa vidiš, kako je osrčje cvetu ali do cela izdolbljeno, ali pa vsaj poškodovano. Pri nekaterih vrstah bo vse cvetje odpadlo.

Brez dvoma je cvetoder večji škodljivec za naše sadne vrte, kakor pa majnikov hrošč ali pa druga zalega. Saj nam ravno ta keberček uničuje najbolj naše sadne letine.

Gotovo bi se torej izplačalo truda iskati sredstev, kako zatirati to golazen.

Uže več let opazujem, da se nekatere vrste jabolok cvetoderu bolj ustavljajo, kakor druge. To so pred vsem kosmači. Ko je po drugih drevesih cvetje bilo do cela uničeno, so kosmači vendar ostali. Tudi jabolka, ki bolj pozno cvetijo, raje ostanejo.

Priporoča se male hrošče otresati; menim, da se s tem pač veliko ne doseže. Prvič je to delo pri velikih drevesih nemogoče; drugič bi se moralo to delati po vseh vrtovih.

Najuspešnejši zatiralci cvetodera bodo brez dvoma tički. Neki večer sem na jedni sami jablani našel pet tičkov, ki so skakljaje od veje do veje prebrskavali s kljunčki po posameznih cvetovih ter iskali črvičev in gosenic.

Več tičev na naše sadne vrte, in s tem bomo gotovo mnogo ovočja oteli.

Vkljub temu, da nesrečni cvetoder tolikanj kazi veselje sadjerejcem, je vendar upanje, da bomo imeli letos dobro sadno letino.

Nazaj gremo!

Bili so časi, ko se je splošno zabavljalo zoper skupne pašnike. Uradni krogi so bili mnenja, skupni svet se slabo opravlja. Je pač velikokrat res! Zato se je s tako naglico hitelo razdeljevati občinske skupne pašnike. Pa ko so jih razdelili, je prišlo marsikje razočaranje. Kmetje so začeli tožiti: pasti nimamo kod! In poleg tega jih je pastir veljal mnogo

več; ker prej je jeden pastir varoval lahko veliko več živine, kakor sedaj na ozkih, tesno omejenih parcelah.

In sedaj je vlada izdala nov odlok, da naj se varuje tudi dolinske pašnike in naj se delijo le tam, kjer bi utegnulo res koristno biti.

Naša misel je, da je to jako pametna stvar.

Zadnji čas je vlada pripravljena res precej storiti za zboljšanje planin. Pa za Kranjsko je to le bolj majhnega, lokalnega pomena, ker planin nimamo veliko. Pač pa je takomimovanih »gmajn« veliko.

Delalo naj bi se pač na to, da bi gospodarji skupnih pašnikov dobivali nagrade, ako pašnike trebijo, gnojijo, ali kako drugačeboljšajo. Pa tudi posameznim gospodarjem naj bi se naklanjale podpore, ako svoje senožeti, pašnike, njuje tako zboljšavajo, da pomnože pridelek. Po nekaterih občinah so marljivi gospodarji veliko storili, in prav zanimiva bi bila statistika, koliko mrve se na takem streljenem svetu več pridelala, kakor nekdanj.

Nazaj gremo! O kozji se včasih slišati ni smelo. Bog ne daj, da bi stopila v gozd. Srne se ni smelo ustreliti, kozo se je smelo. Nedavno pa je ravnatelj Pirc v Bohinju priporočil zadržati za rejo koz. Tacih zadržug imajo v resnici na Češkem in Bavarskem na stotine. Res, nazaj gremo! Živež je postal drag. Zato ne gre zametati tudi skromnih, malih dohodkov, če se hoče priti do večjih.

Najnovejši dogodki.

Na otoku Samos je nastala vstaja. Stanovanje avstrijskega konzula so vstaši oblegli. Turčija je poslala tja več ladij in vojakov.

V Maroku se ne godi Francozom posebno dobro. Skoro vsi rodovi so priznali Muley Hafida za sultana, Francozi pa še vedno podpirajo starega sultana Abdul Asiza, ki nima nikake moči.

V Egiptu sta blizu Aleksandrije trčila dva vlaka, brzovlak s tovornim. Šest oseb je bilo mrtvih, 50 ranjenih.

Vladarski obiski. Španski kralj Alfonz obišče s kraljico Viktorijo našega cesarja na Dunaju. — Angleški kralj se snide z ruskim carjem v Revalu. — Nemški cesar obišče še enkrat angleškega kralja. — Francoski predsednik se je povrnil od obiska angleškega kralja v Pariz, a kmalu odpotuje na Rusko, kjer obišče ruskega carja.

V Argentini se je zaletel vsled goste megle osebni vlak v električni voz. Pri tej nezgodi je bilo mrtvih in ranjenih mnogo oseb.

LOTERIJSKE ŠTEVILKE.

Trst, 6. junija. 36, 56, 84, 79, 11.

Linz, 6. junija. 73, 83, 80, 6, 53.

ŽITNE CENE.

Cena za 100 kg.

Ljubljana, 10. junija.

Pšenica, domača	24.—
Rž	19 — 20.—
Oves	17.—
Ajda, črna	19.—
Ajda, siva	18.—
Proso, rumeno	16.—
Ječmen	17.—
Fižol rdeč	19.—
Fižol, koks	19.—
Fižol, mandalon	14.—

Čudite sel

4 pare čevljev za 7 kron.

Vsled nakupa velike zaloge čevljev se prodaja le kratak čas po čudovito niski ceni. 2 para čevljev za gospode in 2 para damljev za ženske z močnimi podplatmi, skis na trak z močnimi podplatmi, močno okovani, z izredno fino usnjato čelo, zelo eleg., najn. fas. usnjato v cm. Val 4 pari močni. Velikost v cm. Val 4 pari le 7 K. Pošilja po povzetju. Zazmena dovoljena, tudi denar nazaj.

M. Kauffler, Krakov 2.

Raki. Surovo maslo.

franko po povzetju: 60 do 70 živih velikih rakov K 7 50; 80 do 100 namiznih rakov 6 K; iz kravjega mleka, naravno surovo maslo a 5 kg zabol K 9. Gospa Margules, Buczacs 36 (Ogrsko).

Lepo posestvo na Koroškem

se proda. Leži 1 1/2 ure od kolodvora in 1 uro od mesta Pilberka, na lepi ravnini. Redi se lahko 14 - 16 glav goveje živine in nekaj prašičev, Gozda je 16 delov, ki obsegajo 30 oral. Poslopje vse v dobrem stanu. Odda se s setvijo vred za 14.000 K. Vknjiženega je 4000 K, drugo je treba takoj plačati. Več pove **Tomaž Plešivčnik**, gostilničar v Pilberku, Spod. Koroško. 1371 3-2

ležeče ob državni cesti, 1 uro oddaljeno od Beljaka, 20 minut od železnice, obsegajoče okrog 8 oralov dobre zemlje, kakor: vrta in travnikov, je za 2700 gld. **naprodaj**. Pripravno je za čevljarje ali krojače. 900 gld. ostane lahko vknjiženo. **Josip Zwiak**, Neudorf, p. Borovlje, Koroško. 1360 3-2

Ena dopisnica

zadostuje, da dobite brezplačno in poštine prosto **krasni novi cenik**, kateri je ravnokar izšel, ur, zlatnine in srebrnine od prve največje eksportne tvrdke

H. SUTTNER, Ljubljana
Glavni trg, nasproti rotovža.

Velika zaloga krasnih primernih birmanskih daril.

Sprejmeta se

1377 3-2

dva jermenarska in sedlarska učenca

pri **Jakobu Šega**, Ljubljana, Poljanska cesta 49.

Steckenpferd- Illijno-mlečno-milo.

Najmilejše milo za kožo.

Postrežba točna!

Nizke cene!

Hiša z mlinom in kovačnico

z orodjem, na vodni moči, za podkovsko obrt, dalje skedenj, hlev, svinjaki, dva lepa sadna vrta, nekaj košenine, 7 njiv, 2 dela gozda, **proda se** iz proste roke, vse skupaj ali na drobno. Več pove **Ivan Drobnič**, p. Grahovo pri Rakeku. 1427

Sprejme se takoj **čevljarški pomočnik in en učenc**

pri **Anton-u Merješič-u**
1285 Medvode 3-

Kuverte s firmo-

- - pisma, - -
- račune itd. -
izvršuje natančno po
: naročilu :
: Katoliška :
: tiskarna :
v Ljubljani.

Vsi zdravniki

priporočajo „**Feeolin**“ **milo**, ker po uporabi tega vse bradavice in gubice na obrazu, ogrci, pege, rdečica na nosu itd. brez sledu izginejo in ker je „**Feeolin**“ zajedno najbolje toaletno milo za dnevno uporabo. „**Lovacrin**“ milo je najboljšo sredstvo za čiščenje in gojenje las, ter najbolje sredstvo, da postanejo lasje lepi, prepreči izpadanje las, plešo in boleznj v glavi, napravi lase goste in mehke. — Cena „**Feeolin**“ ozir. „**Lovacrin**“-milo: 1 kom. K 1- , 3 kom. K 2-50, 6 kom. K 4- , 12 kom. K 7- . Pošilja **M. Feith Nachf., Dunaj, VII., Richtergasse Nr. 9.** Dalje se dobi v mnogih drogerijah, parfumerijah in lekarnah države. 1424

Schichtova tovarna izdeluje milo nepresegljivo kakovosti, s katerim se očisti še tako zamazano perilo z največjo lahkoto. Schwanmilo je specialiteta za svilno in volneno perilo. Glej oglas.

Putniki v Ameriko
Kateri želijo dobro, po ceni in
zanesljivo potovati naj se obrnejo
na
Simona Kmetetza
v Ljubljani Kolodvorske ulice 20.
Kontaktirajte Pojasnila dajo se brezplačno.

letotam sprejmejo se dobri in zanesljivi zastopniki.

Pozor, kmetje in fantje! V moji lekarniški praksi, katero izvršujem že 25 let, se mi je posrečilo, sčasoma iznajti sredstvo za rast brk in las, proti izpadanju las in za odstranitev prhljaja (lusk) na glavi, to je **Kaplor št. 1.** Cens (franko na vsako pošto): 1 lončič 3 K 00 v 2 lončiča 5 K. Prosim, da se ne roči samo od mene. Naslov je: **P. Juršič, lekarnar v Pakracu št. 65.** Slavonija. Denar se pošlje naprej ali s poštnim povzetjem. 1079 10-1

Priporočam gg. čevljarjem in p. t. občinstvu svojo **trgovino z usnjem** novo **in vsemi čevljarškimi potrebščinami v Ljubljani sv. Petra cesta 2,** nasproti cerkve trančiskanov. Izkusil bom, da z dobrim blagom in niskimi cenami zadovoljim vse c. odjemalce in prosim o bilnega obiska. **K. A. Kregar.** 2844 52-10

KATOLIŠKA BUKVARNA

v Ljubljani

priporoča sledeče najnovejše zelo priročne

molitvenike primerne deloma tudi za darila

birmancem in prvoobhajancem

Šolski molitvenik po katekizmu in obrednih knjigah. Spisal dr. Pečjak. 1370 2
Cene: Trpežna vezava z rdečo obrezo K - 80
z zlato 1 20

Večno življenje. Molitvenik. Spisal dr. Pečjak.
Cene: Trpežna vezava z rdečo obrezo . K 1 20
z zlato 1 60

Pot k Bogu. Molitvenik za odrasle. Molitve in pesmi iz Večnega življenja in Cerkvenega molitvenika.
Cene z rdečo obrezo K 1 20
z zlato 1 60

Bogu kar je božjega. Spisal župnik Fr. S. Finžgar. To je najfinejši slovenski molitvenik, po vsebini primeren vsem stanovom. Odklikuje se tudi po svoji zelo priročni obliki. — Pri naročilih zadostuje, da se navede številka zaželjene vezave.
Vezava št. 1: navadne črne platnice, rdeča obreza K 1-
Vezava št. 2: umetno usnje, vatiir, platnice . . . 1 80
3: šagreno usnje, zlata obreza 2 20
4: fina teletnina 3-
5: najnovejša vezava v najfinejšem usnju s posebno krasnimi in najmodernišimi utisi V primeri z ličnostjo je cena zelo nizka. 4 80
6 : nova fina vezava z verižico, listnico in zaponi; najmodernejša vezba (ta vezava je samo za ženske) 4 60

Voditelj v srečno večnost. Zelo popoln, jako dober molitvenik z novim cerkvenim besedilom. Umetno usnje, mehke vatiirane platnice K 2-
Šagr-in-usnje, upogljive ali mehko vatiirane platnice 2 60

Proda se hiša 2-2

1283 stoječa ob okrajni cesti blizo farne cerkve na Vrhniki. Ista je pripravna za gostilno, trgovino ali pa za ključarski, kovaški in kleparski obrt, ker ima veliko dvorišče in delavnico. Tudi vrt in nekaj zraven ležečega polja se odda. Več se izve pri Bogdanu Oblak, Vrhnika.

Šinkovturn. Primeren prostor za kacega č. g. duhovnika je Šinkovturn, pošta in mesnica je v bližnjih Vodica. Župnišče popolnoma prenovljeno, cerkva snažna, prijazna. Kraj miren in tih. 1413 2-1

Službe cerkvenika

išče pošten mladenič, 24 let star, ki je tega opravila vaju in ga tudi močno veseli. Vrnil se je baš iz tujine. Vstopi rad takoj. Posreduje iz prijaznosti gospa **Marija Podrekar, Kranj št. 45** (poleg rožniške cerkve). 1357 1

Podpisana naznanjam sl. občinstvu, da sem **otvorila manufakturno trgovino na Grosupljem št. 20.**

Prizadevala si bom z niskimi cenami in točno postrežbo pridobiti si veliko odjemalcev. Za obilen obisk se priporoča **Alojzija Omahen.** 1286 4-1

SOMIŠLJENIKI!! SOMIŠLJENICE!
Zahtevajte v vseh prodajalnicah in tobakarnah vžigalice »Slovenske krščanske socialne zveze«: »V korist obmejnim Slovencem«! Kupujte te naše vžigalice!

MASTIN

doktorja pl. Trnkóczyja krmilno varstveno sredstvo se dobiva pristno pri trgovcih le pod imenom **Mastin**. Previdni kmetovalec ga primeša krmi vsaki domači živali. Najvišje medalje na razstavih in tisoči zahvalnih pism pričajo o velikih uspehih, ki se dosežejo z mastinom. 140 26 24

Tovarniška zaloga: lekarnar **Trnkóczy**, Ljubljana.

Majarja

treznega, poštenega, 40-50 let starega, k 12 govedom in 12 prašičem, kateri bi znal tudi moliti, išče proti dobri plači **Fran Tavčar**, posestnik in trgovec v **Selcih**. Vstopi lahko takoj. 1386 1-1

Spretnega

kovača

za izdelovanje motik, sekir itd. sprejme takoj. — Kdo pove upravištvu tega lista. 1378

Hamburg-Amerika Linie

Vožnja traje do 6 dni
izredna prilika za potovanje je in ostanke
z najnovjšimi leta 1905 in 06 zgrajenimi velikanskimi parnik
Amerika 24.000 ton
Kaiserin Augusta-Victoria 25.000 ton
Kajer do sedaj veliki parnik z 8-2000 tonami
prijazni daje zastopnik: **Fr. Seunig**,
Ljubljana Kolodvorske-ulice št. 28
Odhod iz Ljubljane vsaki ponedeljek, sredo in četrtek v tednu.

Naročite cenik ur zlatnine in srebrnine, ki ga pošljem zastonj in po 1370 štnine prosto. 26 :

Velika zaloga ur, samo švicarskega izdelka. Vsaka ura je natančno preizkušena in se jamči. — Ne naročite ur od tujih židovskih tvrčk, ampak obrnite se na tvrčko

FR. P. ZAJEC, urar in edini zastopnik švicarske tovarne ur. — Ljubljana, Stari trg 29.

Radi reduciranja produkcije se proda 1076

500 tucatov platnenih ruh

brez šiva, 150/200 cm dolgih, zaobljenih, najfinejših po K 14-30 6 kosov. Zlasti so priporočljive za hotele in kopališča.

Tkalinca platnenih in volnenih izdelkov **br. Krejcor, Dobruška št. 75, Češko**

Izborne novosti: ceffir, batist in tkalne tkanine, oksford, damast, posteljno perlo, namizni pri itd. najboljše kvalitete. Vzorci zastonj. Kot specialiteta oprave za neveste.

Izurjenega hlapca in deklo 1386

Fran Tavčar, trgovec v Selcih pri Škofji Loki. Služba je nastopiti takoj. 1363 3-2

20.000 metrov ostankov

10-20 m dolgih, najfinejših, popolno brez naspake, obeljeni, primerni za najfinejšo telesno ali posteljno perlo

Rumburško in batist-platno	po 25 krajc. meter
Ceffir za domačo obleko, bluže, predpasnike, otroške obleke izborna kakovost, lepi nežni vzorci	19
Kanavas za posteljne prevleke, zajamč. perilno, gosta kakovost, živahne barve. 80 cm širok	24
120	35
Rjuhe brez šiva, 2 m dolge, 130 cm široke	90
Kuhinjske brisače, šahov vzorec	18
Brisače za posodo, rdeče karirane	10

oddaja po povzetju **Julij Kantor, Baby pri Nachodu**. tkalinca za platno
Najmanj se pošilja 5 kg za poskušnjo — ca 45 metrov. Neugajajoče se vzame radovolje nazaj; vzorci se prilože le zavoju za poskušnjo. 1414 3-1

Lastniki gramofonov!

Pri nakupu 6 plošč naenkrat ali tudi posameznih z gotovo znamko dobite eno ploščo zastonj

Izborna zaloga gramofonskih in fonografskih plošč od 11 K, oz. 40—600 K. Dobe se plošče in valjari 1226 vseh vrst. 1

Valerija Kirchner, Dunaj I Kolowratring 7 — n

:: Deželni :: pismoša

išče službe na kakšni fari, 1232 trgu ali vasi. 3-1
Več se izve pri upravištvu „Domoljuba“.

Tovarna za poljske in industr. železnice

M. Kris & Co.

Tovarna za železniški materijal in normalnotirne stične železnice.

Dunaj I. Biberstrasse 9
Praga, Lvov, Brno, Budapešta.

827

Lyra kolesa. Priznано najboljši izdelek. Nedosežna kakovost in oprema.

Carine prosto od avstrij. razpošiljalnice
Zastopniki se iščejo.
Najnižje cene. Jamstvo tri leta.

C. kr. pošt. M. Junger v St. piše: Vaš izdelek obde dopada. Čuditi se moramo res, da more tovarna spraviti na trg tako solidno izdelano, vsem zahtevam nove dobe ustrezajoče, lahko tekoče kolo po tako nizki ceni.

Richard Ladewig, Lyra tovarna koles, Prenzlau. Postfach Nr. 253.
Zahtevajte zastonj cenik

Sirolin

Radi izbornega okusa ga tudi otroci radi uživajo.

2980

Pri pljučnih boleznih, katarjih, oslovskem kašlju, škrofulozi, influenci

predpisujejo Sirolin „Roche“ številni profesorji in zdravniki. Sirolin izboljšuje tek ter pospešuje redilnost telesa.

Ker se ponujajo manjvredna ponarejanja, zahtevajte vedno: **Izvirni zavoj „Roche“.**

F. Hoffmann-La Roche & Co.
Basel in Dunaj III/1, Neulinggasse 11.

Ilustr. brošure H. II. o boleznih vsled prehlajenja zastonj in franko.

„Roche“

Dobi se na zdravn. predpis v lekarnah à K 4.— steklenica.

Trgovina s klobuki in čevlji Ivan Podlesnik ml.

Ljubljana, Stari trg 10

prilagoča svoje veliko zalogo najraznovrstnejših klobukov, od hladrov in čepic, kakor tudi najtrpežnejših ter najfinjših čevljev.

Hiša

z 2 stanovanjema, skladiščem in vodnjakom se **proda** po nizki ceni. Zraven spadajo tudi hlev, lep vrt, 1 njiva, dve košenini in 3 zaraščeni gozdi. Posstvo je oddaljeno 5 minut od Škofje Loke ter zelo pripravno za kako obrt.

Več se izve pri **Ani Zevnik**, Puštal št. 31, pošta Škofja Loka. 1354 2-1

Rano

vsaka vrsta se morajo skrbno varovati pred vsako nesnogo.

Kar se po tej lahke vsake tudi najmanjša rana razvije v malo kude, težko ozdravljive rane. Še 40 let se je uporabljalo medicinsko masilo, tako imenovane praške domače masilo kot zanesljive sredstvo za zdravljenje. To vsebuje rano čista, svrzuje lase, slajšuje vnetje in beločice, hladi in preprečuje zaoziženje.

Razpošilja se vsak dan.

1 pulnik 70 via. pol pulnice 30 vinarjev. Proti prepadlini K 3 18 se pošlje 4 pulnice, ali K 7-10 pulnic pošlamo pristo za vsako postajo avstro-ogrske monarhije.

Vel del embalaže imajo s seboj in to deponovano varstveno znamko.

Glavna zaloga

R. FRAGNER, c. kr. dvoraj dobavitelj
lekarna „pri črnem orlu“
Praga, Malá strana; ogel Nerudovo ul. 203.

Zaloga v lekarnah Avstro-Ogrske, v Ljubljani se dobi pri gg. lekarjih: G. Plocevi, U. pl. Truhovec, N. Kardotsehigov, J. Kary.

2172

Zahtevajte brezplačno dopolniljatev mojega ilustr. cenika z nad 1000 slikami.

Vsako nepopolno blago se vzame nazaj za popolni znesek. **Garancija več let.**

Slika 1, nav. velikosti Št. 365. Srebrna damska remontoar gld. 3-50

Št. 322. Srebr. moška remont. gld. 3-50

Št. 337. Srebrna s sidro 15 kamnov gl. 5- dvojni plašč gld. 6-50

Št. 341. Srebrna s sidro, dvojni plašč 15 kamnov, posebno močnagl. 7-9-50

Anton Kiffmann,

največja tovarniška zaloga ur, zlatnine in srebrnine. Izvoz v vse dežele. **Maribor L. 6., Štajersko.**

Zahtevajte zastoj

in poštnine prosto moj veliki, bogato ilustrirani glavni katalog z okoli 3000 slikami vsakovrstnih niklastih, srebrnih in zlatih ur in vseh vrst solidnih zlatnih in srebrnih, glasbil, usnjatega blaga, kadilnih priprav po izvornih tovarniških cenah.

Niklasta remontoarka . . . K 3-
Sistem Roskopf patentna ura . . . 4-
Švicarska, originalni sistem Roskopf patent . . . 5-
Registrirana „Adler Roskopf“ niklasta remont. na sidro . . . 7-
Srebrna remontoarka „Gloria“ kolesje, prosto . . . 8-40
Srebrna remontoarka, dvojni pokrov . . . 12-50
Budilka . . . 2-90
Kuhinjska ura . . . 3-
Schwarzwaldska ura . . . 2-50
Ura s kukavico . . . 8-50

Za vsako uro 3 letno pismo jamstvo. Brez rizike. Zamenja dovoljena, ali denar nazaj.

Prva tvornica za ure v **Mestu** 1294 15-2

Jan Konrad

in kr. dvoraj dobavitelj v **Mestu št. 936** (Četko).

Sanatogen

Od nad 5000 profesorjev in zdravnikov vseh kulturnih dežel sijajno potrjen kot najspšejnše krepljivo in osveževalno sredstvo 85 6-6

: Jači telo
krepi živce

Dobiva se v lekarnah in drožerijah. Brošure razpošilja franco in zastoj Bauer & Co., Berlin S. W. 48. Glavno zastopstvo C. Brady, Dunaj I. Fleischmarkt 1.

Hiša s sadnim vrtom v najlepšem kraju pri tovarnah blizu Ljubljane se **proda** po nizki ceni in ugodnem plačevanju. — Kje, pove upravništvo „Domoljuba“ 1375 2-1

POZORI ČITAJ! POZORI!

Pakraške želodčne kapljice.

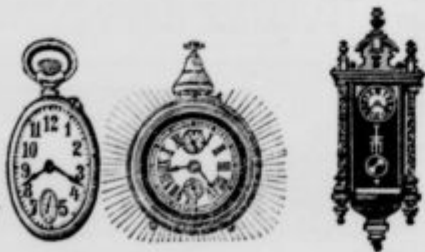
Staro slovito, izvrstno delujoče sredstvo pri boleznih v želodcu in črevih, osobito se priporočajo pri zaprtju in nerednem odvajanju, pehanju, kongestiji, pomanjkanju teka, krčih itd. Nedosežno sredstvo za uzdržanje dobrega prebavanja.

Delovanje izvrstno, vseh siguren. Cena ja za 12 steklenic (1 dvanajstletnica) 5 K (ranko ne vsako po povzetju ali če se pošlje denar n.orrj. Manj kot 12 steklenic se ne pošilja. Prosimo, da se naroča naravnost od **P. JURIŠIČA**, lekarnarja v Pakracu št. 65 (Slavonija.)

5000 ur zastoj

Cenik pošljem vsakomur brezplačno in pošt. prosto.

Rosk. pat. 3- srebr. rosk. 6- želez. 7- srebr. dvoč. plašč. 8- zlatnina in srebrnina po izv. tov. cenah. 3 letno jamstvo. Zamenja ali denar nazaj.	Kron budilka . . . 2 40 svetleča . . . 3- zbič n. zv. 5- kuhinjska . . . 3- Kron j. budilka 6- z bičjem . . . 8- z godbo . . . 10- z 6 vrtji . . . 12- Kron ura z nihaj. 7- z bič n. zv. 9- z budilko 10- z godbo . . . 12- Izvirne Omega, Schaffhausen, Glashütte, Heiss, Amalfa, c. kr. preizk. od K 13, kakor tudi
--	--

Max Böhnell, Dunaj IV., Margaretenstr. 27/76, v lastni hiši. Zaprseženi cenice in veščak — Največja in najstarejša tvrdka. — Ustanovljeno 1840. 5000 slik v katalogu zastoj in franco.

Destilacija žganja

spojena z izdelovanjem brezalkoholnih osveževalnih pijač se takoj prične z najboljšim uspehom, za oblastveno dovoljenje za izdelovanje in tudi prodajo se jamči ter uredi temeljito in strokovno manipulacija na licu mesta. Obširne informacije v dosegu dobre kupčije. Resni reflektantje naj pošiljajo ponudbe pod šifro: „Erste Fabrikfirma 68882“ M. Dukas Nachfolger, Dunaj I/1, Wollzelle 9. 1014 10-1

Še vedno nedosežna

kot hrana za turiste in planince na lovu in vajah, kakor tudi za vsako gospodinjstvo je

Knorr-ova grahova klobasa

V malo minutah gotova. — Kupi naj se le 1299 staroznana znamka **Knorr.** 2-1

Posestvo

v prav lepem kraju tik okrajne ceste se radi smrti posestnika **takoj proda** po nizki ceni. Posestvo obstoji iz lepega gospodarskega poslojpa, travnikov, njiv, lepih, velikih gozdov (za takojšnje sekanje), in meri skupno okoli 24 oral. — Proda se tudi z živino vred.

Ceno pove lastnica **Ana Končan, Proseniško 13**, pošta Sv. Jurij ob juž. železnici, Spodnje Štajersko. 1399 1-1